

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Prostorová distribuce teroristických aktivit na příkladu
komparace ETA a IRA**

**Spatial distribution of terrorist activities: the comparison
ETA and IRA**

Adéla Ambrosová

Plzeň 2018

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Adéla AMBROSOVÁ
Osobní číslo: K15B0234P
Studijní program: B1301 Geografie
Studijní obor: Ekonomická a regionální geografie
Název tématu: Prostorová distribuce teroristických aktivit na příkladě komparace ETA a IRA
Zadávací katedra: Katedra geografie

Zásady pro vypracování:

1. Stanovte cíle práce.
2. Provedte rozbor teoretické a metodické literatury.
3. Vyhledejte zdroje dat pro analýzu.
4. Definujte metodický rámec práce.
5. Analyzujte data a popište prostorové vzorce lokalizace terorismu ve zkoumaných příkladech.
6. Provedte komparaci výsledků a určete společné a rozdílné charakteristiky.
7. Provedte interpretaci a diskuzní zjištění v kontextu širší literatury k tématu.
8. Zformulujte závěry a implikace pro další výzkum.

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce: 40 - 60 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- KAPLAN, David H. Two nations in search of a state - Canada ambivalent spatial identities. Annals of the association of american geographers. 1994, 84(4), 585-606.
- MANSVELT-BECK, J. Territory and terror: conflicting nationalisms in the Basque Country. New York: Routledge, 2005. ISBN 0415348145.
- MOLONEY, Ed. A secret history of the IRA. New York: W.W. Norton, 2003. ISBN 0393325024.
- SANCHEZ-CUENCA, Ignacio. The dynamics of nationalist terrorism: ETA and the IRA. Terrorism and political violence. 2007, 19(3), 289-306.
- STRMISKA, Maxmilián. Smrtonosné vlastenectví: etnicko-politický terorismus v Baskicku a Quebecu. Brno: Masarykova univerzita, 2001. ISBN 80-210-2721-5.

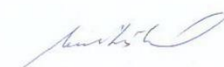
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Martin Lepič
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 23. října 2017

Termín odevzdání bakalářské práce: 23. dubna 2018

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Doc. PaedDr. Alena Matušková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. října 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Prostorová distribuce teroristických aktivit na příkladu komparace ETA a IRA“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne .....

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce p. Mgr. Martinovi Lepičovi za užitečné připomínky a odbornou pomoc při zpracování této bakalářské práce. Dále děkuji své rodině a přátelům za podporu během mého studia.

Obsah

Úvod.....	8
1 Vznik a vývoj teroristických organizací ETA a IRA	11
1.1 Irská republikánská armáda	11
1.2 Baskicko a jeho svoboda	13
1.3 Strategie teroristické organizace IRA a ETA	16
1.4 IRA a ETA v současnosti	17
2 Kaplanova typologie potenciálních zón konfliktu	19
3 Metodika a data	21
3.1 Datová základna	21
3.2 Metodika zpracování dat	22
4 Analýza prostorového rozložení teroristických útoků	24
4.1 Rozdělení období.....	24
4.2 První období	25
4.3 Komparace.....	27
4.4 Druhé období	27
4.5 Komparace.....	29
4.6 Třetí období	30
4.7 Komparace.....	32
5 Zaměření teroristických útoků na cílové skupiny	34
5.1 Cílové skupiny ETA	34
5.2 Cílové skupiny IRA	35
5.3 Komparace.....	36
6 Počet obětí.....	39
7 Přiřazení teroristických útoků ke Kaplanově typologii.....	42

Závěr.....	44
Seznam použité literatury a pramenů	46
Seznam obrázků	50
Seznam tabulek	50
Seznam grafů.....	50
Seznam zkratk	51

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá prostorovou distribucí teroristických aktivit, konkrétně na příkladu komparace teroristických organizací, kterými jsou Irská republikánská armáda (Irish Republican Army, dále jen IRA) a Baskicko a jeho svoboda (Euskadi ta Askatasuna, dále jen ETA). Vzhledem k faktu, že obě organizace patřily k nejdéle aktivním teroristickým skupinám v Evropě¹ a z důvodu aktuální diskuze o příčinách a dopadech terorismu v evropském kontextu, považuji toto téma za relevantní a potenciálně přínosné pro pochopení strategií lokalizace teroristických útoků. Dalším důvodem výběru ke komparaci je skutečnost, že cíle obou organizací, které se týkaly nacionalismu a nezávislosti Baskicka a Severního Irska, byly podobné. V případě IRA se jedná zejména o připojení Severního Irska ke zbytku ostrova (iredentismus), zatímco cílem baskické ETA vznik samostatného baskického státu (separatismus).

Historickými příčinami a vývojem organizace IRA se zabývá publikace od Bredana O'Briena (2003) *Dlouhý boj – IRA & Sinn Féin: Od ozbrojeného boje k mírovým rozhovorům* a publikace od Jana Franka (2006) *Konflikt v Severním Irsku*. Co se týče organizace ETA, je to publikace od Maxmiliána Strmisky (2001) *Smrtonosné vlastenectví. Etnicko-politický terorismus v Baskicku a Quebecu*. Ed Moloney (2003) ve svém díle *Secret History od the IRA: Gerry Adams and the Thirty Year War* odhaluje tajné činnosti uvnitř organizace IRA, především praktiky politického vedoucího skupiny, Gerry Adamse. Smrtící metody teroristické organizace IRA analyzují Viktor Asal a kol. (2014) ve svém článku *Killing Range: Explaining Lethality Variance within a Terrorist Organization*. Vztah mezi teritoriem a regionálními rozdíly baskického konfliktu zkoumá Jan Mansvelt-Beck (2005) ve svém díle *Territory and Terror: Conflicting Nationalisms in the Basque Country*. Samozřejmostí je i fakt, že existují články, které se zabývají komparací obou organizací, ačkoliv hledisku prostorového rozložení útoků nikoliv. Příkladem může být článek od Ignacia Sancheze-Cuenca (2007) *The Dynamics of Nationalist Terrorism: ETA and the IRA*, který se zaměřil pouze na analýzu strategií, které organizace vedly.

Hlavním cílem této práce je identifikovat, popsat a vysvětlit prostorové rozložení teroristických útoků organizací IRA a ETA s důrazem na jejich komparaci. Konkrétně práce

---

¹ Teroristické organizace již nejsou aktivní. ETA ukončila svou činnost v roce 2011 a IRA v roce 2005. Ovšem v poslední době se opět objevují útoky, ke kterým se hlásí pokračující irská republikánská armáda. (iDNES 2018)

zkoumá shodné a odlišné vzorce lokalizace útoků a následně jsou tyto vzorce porovnávány. Zkoumané období pokrývá celou dobu působnosti organizace ETA (1959-2011) a období od vzniku Provizorní Irské republikánské armády (1969-2006) v případě IRA. Analýza je dále strukturována v souvislosti s politickým a sociálně-geografickým postavením státu, v jehož rámci organizace působí, a proměnami v čase. Konkrétně hledám příčiny a důvody, které obě organizace vedly k lokalizaci teroristických činů s ohledem na socioekonomickou a politickou situaci v daném státě. Doplňujícím cílem je zjištění, zdali rozložení útoků ETA a IRA lze vysvětlit pomocí Kaplanovy (1994) typologie potencionálních zón konfliktu. Pokusím se na základě zpracování dat z Global Terrorism Database (dále jen GTD), přiřadit jednotlivé útoky k této typologii a určit, nakolik je tato teorie užitečná pro pojednání o lokalizačním rozhodování teroristických organizací. Global Terrorism Database (2001) sdružuje veškeré informace o útocích teroristických organizací na celém světě.

Pro dosažení cílů práce jsou stanoveny následující hypotézy, jejichž platnost bude práce verifikovat:

Hypotéza 1: Vzhledem k politickým proměnám Španělska a přechodu k demokracii po roce 1975, které nastaly v době působnosti organizace ETA, se nabízí hypotéza, že *ETA po pádu frankistické diktatury posílila své útoky i mimo Baskicko*. Ačkoliv se to může zdát paradoxní, neboť pádem frankistické diktatury ETA fakticky dosáhla na jeden ze svých cílů, tato hypotéza vychází z předpokladu, že organizační a infrastrukturní síla ETA posílila v důsledku zmírnění represe během tranzice k demokracii (Mansvelt Beck 2005).

Hypotéza 2: Druhá hypotéza se týká Irské republikánské armády a pojednává o skutečnosti, že *IRA směřovala své útoky zejména na odlišnou sociálně-náboženskou komunitu nebo institucionální přítomnost státu v oblasti*. K objasnění druhé hypotézy, která předpokládá, že se IRA soustředila zejména na státní činitele (policii, armádu, soudy, politické představitele) nebo na komunitu vyznávající odlišnou náboženskou víru (protestantismus), byla zvolena analýza, která zkoumá etnické, politické či socioekonomické charakteristiky, a také jakým způsobem se tyto odlišnosti mezi charakteristikami projeví v souvislosti s lokalizací útoků.

Hypotéza 3: Třetí hypotézou je předpoklad, že *IRA byla radikálnější než ETA, a to dle počtu obětí a zaměření na státní vs. civilní infrastrukturu*. Hypotéza vyplývá z velké radikalizace teroristické organizace IRA, která nastala především v roce 1972 po nejkrvavějším střetu mezi irskými katolíky a britskou armádou. Přestože ETA operovala v prostředí autoritářského režimu frankistického Španělska, a tak výrazné eskalaci otevřeného násilí, k jaké

došlo při severoirské „krvavé neděli“, po dobu činnosti organizace ETA nedošlo. Tato hypotéza bude ověřena z komparace obou teroristických organizací.

Hypotéza 4: *Kaplanova (1994) typologie potenciálních zón konfliktu je schopna účinně vysvětlit rozložení útoků ETA a IRA.* K objasnění čtvrté hypotézy bude využit odborný článek od Davida H. Kaplana, který pojednává o potenciálních oblastech, které jsou místem střetu odlišných etnických/kulturních skupin. Ačkoliv nebyla Kaplanova teoretická typologie primárně vyvinuta pro analýzu lokalizace teroristických aktivit, existuje předpoklad, že může být vhodným nástrojem, který je schopen rozhodování o lokalizaci terorismu s nacionalistickým podtextem úspěšně predikovat (Vavříčka 2014).

Po úvodu následuje první kapitola, ve které představuji obě teroristické organizace. Věnuji se příčinám jejich vzniku, jaký vliv měly na politickou situaci v daném státě, jaká je jejich vnitřní struktura z hlediska fungování a důvod jejich založení. Dále se zabývám způsobem bojů, které vedly k dosažení vytyčených cílů. K této kapitole se váže podkapitola, která shrnuje článek od Ignace Sánchez-Cuenca (2007). Ten se zabývá strategií boje obou teroristických organizací k dosažení svých cílů. V neposlední řadě následuje další podkapitola, která se věnuje současné situaci organizace IRA a ETA. Druhá kapitola se věnuje Kaplanově (1994) typologii potenciálních zón konfliktu, kde se zaměřím na možné konsekvence teorie pro činnost obou teroristických organizací. Teoretická část je převážně zpracována dle odborné literatury, která je stručně představena výše. Ve třetí kapitole, týkající se metodiky a dat, představuji klíčový zdroj dat k analýze prostorové lokalizace útoků, Global Terrorism Database (2001). Dále zde popisuji sběr a následuje analýza dat. Ve čtvrté kapitole se věnuji analýze rozmístění jednotlivých útoků teroristické organizace IRA a ETA. Nejprve následuje podkapitola, která rozděluje organizace na tři období, a poté samotná analýza. Hlavní zaměření práce se věnuje komparaci lokalizačních možností a strategií obou teroristických organizací. Pátá kapitola se zabývá počtem obětí dle zaměření na cílovou skupinu a následnou komparací těchto skupin mezi organizacemi. V šesté kapitole se zabývám počtem obětí obou teroristických organizací za jednotlivé roky a za období, a následně je porovnávám mezi sebou. V neposlední řadě následuje závěrečné shrnutí výsledků, zhodnocení platnosti hypotéz a implikace pro další možnosti výzkumu v tématu.

1 Vznik a vývoj teroristických organizací ETA a IRA

Tato kapitola se věnuje především vzniku a vývoji organizace ETA a IRA. Dále se kapitola věnuje strategii boje, kterou organizace využívaly k dosažení svých cílů. V neposlední řadě kapitola pojednává o současné situaci teroristických organizací ETA a IRA.

1.1 Irská republikánská armáda

Příčiny vzniku napětí mezi Iry a Brity sahají až do 12. století, kdy proběhla normanská invaze. Ta uvedla zemi do nepřetržitého válečného stavu mezi dobyvateli a irskou zemskou šlechtou. Na konci 16. století, kdy Anglie v rámci tudorovské dynastie přijala protestantismus a sílila protikatolická diskriminace vůči irskému odporu k protestantismu, vojenské nepokoje nepřestávaly. Na začátku 17. století vtrhlo do Irska přibližně 20 000 anglických a skotských protestantů, kteří si převzali půdu po irských vyhnancích. Po popravě Karla I. zůstala irským katolíkům pouze pětina půdy. Po výhře Viléma III. Oranžského nad jakobíny ve „válce dvou králů“, se spustil náboženský konflikt. Katolíci byli vyloučeni z úřadů, z armády a nesměli například zřizovat školy nebo dědit půdu. V roce 1801 byl, na úkor povstání revoluční organizace Sjednocení Irové, zaveden zákon o unii mezi Irskem a Británií. V roce 1828 úspěšně kandidoval umírněný nacionalista Daniel O'Connell do parlamentu a ve 40. letech se začal formovat irský republikanismus, který měl za cíl vypuzení Britů z ostrova. (Frank 2006) V 50. letech 20. století bylo v New Yorku vytvořeno emigranty irské hnutí za svobodu. Tito vyhnanci se dostali až do Irska samotného a do Anglie, kde způsobili několik bombových atentátů (Svotka & kol 2002). V průběhu první světové války v roce 1916 podnikli irští republikáni tzv. velikonoční povstání. Britové vzpouru potlačili a nechali popravit vůdce vzbouření. To mělo za následek drtivé vítězství nové politické strany Sinn Féin („My sami“) v roce 1918. Byl vytvořen separatistický parlament a o rok později vlastní Irská republikánská armáda. O tři roky později vzešla v platnost anglicko-irská smlouva, která rozdělila Irsko na dvě části. Severní část se šesti hrabstvími jako součást unie s Velkou Británií a Svobodný irský stát, který byl do značné míry nezávislý (O'Brien 2003) Tato dohoda vyústila v občanskou válku, několik tisíc členů IRA bylo zadrženo a pár desítek popraveno. Po příměří v roce 1923 se zdálo, že IRA zcela zanikne, ale skupina vedená Seanem Russellem, který navrhl sérii pumpových atentátů na britské pevnině, v boji pokračovala. Separatistická organizace byla ovšem stíhána irskou vládou a postupně upadala a v roce 1962 vyhlásila příměří (Svotka & kol. 2002).

Rok 1969 přinesl velké změny. Mladí katolíci se na protest proti tradičnímu oranžistickému pochodu v Derry pustili do boje s Královskou ulsterskou policií (dále jen RUC, Royal Ulster Constabulary), která byla složena téměř výhradně z protestantů. Tento boj trval několik dnů, zapříčinil prohloubení etnické a náboženské nesnášenlivosti mezi katolíky a protestanty a byly vytvořeny zóny, kam státní orgány katolíky nevpustily.

Koncem roku 1969 došlo k rozdělení republikánského hnutí Sinn Féin a pokračování IRA s novým vůdcem, zkušeným pilotem RAF Seanem McStiofainem, pod názvem Prozatímní Irská republikánská armáda (dále jen PIRA) (Frank 2006). Její strategií bylo především pokračovat ve vyhnání britských vojáků ze Severního Irsku násilnější cestou. Toho dosahovala armáda například tím, že instalovala výbušniny do automobilů, které mají velkou ničící schopnost a způsobí jak ztráty na životech, tak vysoké ekonomické náklady. Neméně důležitým cílem bylo zastrašit další (Asal & kol. 2014). Jako reakce na irské nepokoje byla na ostrov vyslána britská armáda, která omezila svobodný pohyb katolických občanů. To vyvolalo vlnu protestů a vrchol nastal 30. ledna 1972, kdy armáda zahájila palbu na demonstranty v Derry. Tím se den zapsal do dějin jako „krvává neděle“ (Frank 2006). Přímo na místě zemřelo třináct lidí a další na následky zranění (Armyweb.cz 2018). Tato událost si vyžádala masivní demonstrace v Dublinu, které zapříčinily vypálení britské ambasády (Válka.cz 2010). To jen PIRA utvrdilo v tom, že dosáhne svých cílů pouze násilnou cestou a v červenci roku 1972 odpálila 22 náloží v centru Belfastu. Následovala vlna útoků na britské pevnině a v roce 1975 PIRA přistoupila na příměří, které ale nemělo dlouhého trvání (Frank 2006). Někteří členové loajalistické strany Ulsterská dobrovolnická síla (Ulster Volunteer Force, UVF) se rozhodli k masovému vraždění několika katolíků a IRA na to reagovala bombovými útoky, například na protestantské hospody. V tomto boji zemřelo několik nevinných katolických i protestantských obyvatel (Moloney 2003) Ve druhé polovině 70. let proběhla uvnitř IRA reorganizace. Organizace rozčlenila své jednotky na málopočetné skupinky, které operovaly v oblasti Belfastu, Derry a Tyronu. Tyto skupiny měly jasný záměr – co nejmenší riziko proniknutí agentů pracujících pro bezpečnostní síly. V roce 1976, kdy britská vláda rozhodla, že pozatýkaní členové IRA budou vnímáni jako všichni ostatní vězni, se členové organizace vzepřeli, jelikož byli dotčeni, že nadále nebudou bráni jako váleční zajatci a započali několikaletý protest, při kterém zemřelo 10 členů (Svojtka & kol. 2002) Novou strategií, na kterou IRA přešla koncem 70.let, byly bomby a kulky, které měly zaručit ničení a zabíjení (O'Brien 2003) Po snížení počtu členů britské armády se IRA začala soustředit na zabíjení protestantů na venkově, jelikož v krajských městech zůstávaly jednotky RUC. Bezpečnostní

síly změnilu svou taktiku, a proto se členové IRA rozhodli směřovat své útoky zpět na britskou pevninu, hlavně na veřejně známé objekty. Například v roce 1982 IRA odpálila bombové nálože v Hyde Parku a Redentském parku v Londýně. Tento výbuch měl na svědomí osm vojáků a zranění desítek civilistů. Také v roce 1983 byla odpálena nálož před londýnským obchodem Herrods. Rok poté byl spáchán jeden z nejslavnějších atentátů, kdy se IRA téměř podařilo zavraždit Margaret Thatcherovou, britskou premiérku zdržující se v hotelu Brighton. Britská premiérka zde čekala na zahájení každoroční konference Konzervativní strany. V roce 1985 byla podepsána Anglo-irská dohoda, která podnítila organizaci ke směřování útoků zpět do Severního Irsku. Ovšem vzepření veřejnosti v Severním Irsku donutilo organizaci IRA k obnovení akcí ve Velké Británii. V roce 1989 byla odpálena nálož na vojenské základně v DEAL, kde zahynulo deset lidí. Další útok IRA uskutečnila na sídlo britského ministerského předsedy v Londýně, čímž IRA dokázala, že překoná přísná bezpečnostní opatření. V roce 1993 byla schválena „Deklarace z Downing street“ (Svojtka & kol. 2002). „Deklarace z Downing street“ prohlašuje, že Velká Británie nehájí žádné politické a ekonomické zájmy, čímž jí odpadá nářčení z kolonialismu. Dále bylo podmínkou zastavení palby IRA, aby byla potvrzena neangažovanost Britů v severoirských záležitostech (Válka.cz 2010). Od roku 1994 do roku 1996 zavládlo příměří, poté se však IRA vrátila zpět k ozbrojenému boji (Svojtka & kol. 2002). Definitivní konec boje nastal 28. července 2005, kdy organizace vyzvala členy k odzbrojení a pokračuje za osamostatnění Severního Irsku politickou cestou (Frank 2006).

1.2 Baskicko a jeho svoboda

Baskicko (baskicky Euskadi) leží v severní části Španělska. Skládá se z 3 provincií: Vizcaya, Guipúzca a Álava. Dříve však Baskicku náleželo provincií celkem 7 a kromě již tři zmíněných se jednalo o Navarru ve Španělsku, dále Labourd, Basse-Navarre a Soule v jižní Francii. Toto území se v baskické historiografii nazývá Euskal Herria. Formování baskického vědomí se vztahuje do poloviny 19. století, kdy na španělském území vypukly spory o následnictví trůnu. Ani jeden z baskických kandidátů však boj nevyhrál a pro Basky to znamenalo odebrání tzv. *fueros*, což byly tradiční teritoriální práva a jejich autonomní postavení jim bylo odejmuto. Důležitým momentem pro Basky se stalo naleziště železné rudy na jejich území. Baskicko se tak stalo významnou oblastí, kam ovšem přicházela populace jiného než baskického původu. To zapříčinilo počátek nacionalismu v čele se zakladatelem pozdější Baskické národní strany (PVN) Sabinem Aranou z Goiry. Před vypuknutím občanské války

mezi lety 1936-1939 se baskické provincie staly autonomní (Cuhrová 1999). Jejich autonomie založená na forálních právech (fueros) ovšem netrvala dlouho a po občanské válce, kdy nastoupil k moci španělský diktátor Francisco Franco v roce 1939, došlo ke zrušení veškeré autonomie provincií Bizkaia a Gipuzkoa. Provincii Álava tato práva zůstala, neboť její představitelé stáli v občanské válce na straně Franca. Baskický nacionalismus, oproti španělskému, který triumfoval, byl potlačen, baskičtí politici byli vězněni nebo vyhnáni a ukryli se ve Francii (Svojtka & kol. 2002). Počátky vzniku organizace Baskicko a jeho svoboda (Euskadi ta Askatasuna, dále jen ETA) sahají do 50. let 20. století. Studenti z Bilbaa na protest proti umírněné nacionalistické Baskické národní straně (Partido Nacionalista Vasco, dále jen PNV) založili stranu Ekin, která nesouhlasila s praxí PNV. Její hlavní postava, José Luis Álvarez Emparanza, se snažil o zachování Basků jako národa s vlastním jazykem. Po roce 1956 se strana spojila s organizací PNV Baskická mládež (Eusko Gaztedi Indarra, dále jen EGI), ale Ekin více prosazovala aktivnější politiku a radikalizovaly se její metody odporu vůči frankistickému režimu. Po rozštěpení Ekin a EGI vznikla 31. července 1959 organizace ETA, ve které pokračovali zakladatelé skupiny Ekin (Strmiska 2001) Její hlavní myšlenkou bylo vytvoření nezávislého socialistického státu a požadují kulturní, sociální a ekonomickou nezávislost (Lepič 2012). První násilná akce proběhla v roce 1961, kdy se ETA pokusila o vykolejení vlaku, který převážel frankistické veterány (Strmiska 2001) Tento útok si vyžádal mnoho obětí a generál Franco rozhodl o důsledných prohlídkách po celém Baskicku (Šokující planeta 2016). Akce zajistila skupině publicitu, ale nepřipravenost na odvetu způsobila zatčení a úprk některých členů do francouzské části Baskicka (Strmiska 2001).

Po znovuoobnovení sil ETA v roce 1967 započala s bankovními loupežemi a bombovými útoky proti veřejným budovám a poprvé zaútočila na policii (Strmiska 2001). Boj proti bezpečnostním složkám začal po vraždě uznávaného vedoucího organizace ETA. Vedoucí byl zabit policejními složkami v roce 1968 ve městě Guipúzkoa. Odpovědí ETA bylo zabití policejního šéfa San Sebastianu a touto vraždou došlo k zatýkání, mučení a vyhnanství tisíce Basků. ETA na zatýkání reagovala únosem západoněmeckého honorárního konzula Eugena Beihla a tím přinutila Franca k odvolání trestů. Největší akci ETA provedla v roce 1973, kdy za pomoci výbušnin členové zavraždili admirála Carrera Blanca (Svojtka & kol. 2002). Tento atentát byl strategický a napomohl ke konci frankistického režimu, jelikož Carrero Blanco měl být nástupcem Francisca Franca (Olmeda Gomez 2011). Několik členů organizace ETA vykopali tunel pod silnicí, po které admirál každodenně jezdil a tunel zavezli výbušninami. Při projíždění admirála Blanca byla nálož odpálena a automobil i s admirálem byl vymrštěn. Tímto

činem si ETA zajistila místo na politické scéně (Svojtka & kol. 2002). Uvnitř organizace nastal rozkol, ETA se rozčlenila, někteří členové se přiklonili k transformaci na marxistickou stranu, jiní na antinacionalistickou ultralevicovou stranu a ti, kteří chtěli pokračovat v ozbrojeném boji proti tradiční pravicové nacionalistické militantní frakci (Strmiska 2001). Po útoku na kavárnu v Madridu, se organizace v roce 1974 rozštěpila na ETAm (ETA-militar), která pokračovala v ozbrojeném boji a ETApM (ETA-político-militar), která si zakládala spíše na politickém východisku (Svojtka & kol. 2002). ETAm byla toho názoru, že by se měly veškeré zdroje investovat do ozbrojeného boje. Dále se domnívala, že ozbrojený boj a politika nejsou kompatibilní (Sánchez-Cuenca 2007). Následující rok byl převratný, zemřel vůdce Franco a v zemi nastala transformace k demokracii (1975-1979). Zdálo by se, že tím akce ETA skončily, ovšem opak byl pravdou a organizace útočila a zabíjela členy španělské vojenské policie a civilní stráže (Svojtka & kol. 2002). Tyto útoky vyvolaly rozkoly uvnitř organizace a došlo i na zabíjení vlastních členů (Strmiska 2001). Kromě základního požadavku, kterým byla autonomie, se prohloubily nároky organizace ETA na další těžko splnitelné body. Těmi byly např. uznání národní suverenity Euskady a přiznání práva na sebeurčení, dále stažení vládních jednotek a policejních úřadů, které představovaly Frankův režim. Dalším bodem byla amnestie pro všechny baskické vězně, legalizace politických stran a zlepšení podmínek pro pracující třídu (Cuhrová 1999). V polovině 80. let docházelo k růstu napětí protinacionalistického terorismu a jediná skupina, která byla úspěšná proti separatistům, byla Antiteroristická osvobozenecká skupina (Gruppos Antiterroristas de Liberación, dále jen GAL), ovšem z politického hlediska nebyla řešením (Strmiska 2001). V roce 1986 ETA zavraždila viceadmirála Cristobala Colóna, což byl potomek Kryštofa Kolumba. Téhož roku došlo k pumovému atentátu na autobus v Madridu. Dalším útokem bylo odpálení rakety na budovu ministerstva obrany, při kterém bylo zraněno devět lidí. Po sérii útoků vedenými organizací ETA zahájila francouzská vláda rozhodnou akci proti teroristické organizaci, bylo zatčeno několik významných představitelů ETA a vláda tak narušila řídicí strukturu organizace. Došlo k uvěznění kolem 500 členů ETA a převážná většina těchto členů byli především vůdci organizace (Svojtka & kol. 2002). Do roku 1995 ETA spáchala několik atentátů a v průběhu téhož roku reorganizovala svou strategii. Na místo masivních útoků přešla do ofenzivy a zahájila tzv. pouliční boj, který měl vyvolat ovzduší nejistoty. V roce 1998 uzavřela ETA s dalšími stranami, které požadovaly svobodné Baskicko, spolupráci na realizaci severoirského modelu, který se ovšem později ukázal jako momentálně neproveditelný. Proto v následujících letech, po rozpadu spolupráce, ETA opět pokračovala v atentátech (Strmiska 2001). V roce

1995 se pokusila o atentát na vůdce opozice Aznara. Ten však vyvázl pouze se zraněním. Tímto atentátem započala útoky směřované na významné politiky. Další útok se odehrál o rok později a byl směřován na baskického oblastního předsedu socialistické strany, který byl zabit. Dále byl zabit bývalý předseda ústavního soudu. V roce 2000 spáchala ETA další pumový, při němž zemřel podplukovník Pedro Antonio Blanco Garcia. Tento útok vyvolal vlnu protestů a vláda prohlásila, že organizaci nikdy neustoupí (Svojtko & kol. 2002). V roce 2006 ETA uzavřela příměří mezi vládou Josého Luise Rodríguez Zapatera. Nicméně toto příměří trvalo pouze devět měsíců a ETA ho ukončila odpálením nálože v parkovacím prostoru madridského letiště. Před spácháním útoku ETA dávala signály, že není spokojena s mírovým procesem, jelikož docházelo k nedostatečné komunikaci mezi vládou a organizací. Požadavkem organizace ETA bylo především legalizování odnože ETA – Batasunu. Dalším požadavkem bylo, aby vláda přestala stíhat členy ETA. Ovšem podmínky byly ignorovány, a tak se ETA vrátila k násilí (Natoaktual 2007). Zásadní převrat se stal v roce 2011, kdy organizace vyhlásila příměří a klid zbraní. Vláda nyní po organizaci žádá vysvětlení několika vražd a úplné rozpuštění (Hrabica 2017).

1.3 Strategie teroristické organizace IRA a ETA

Podle článku Ignacia Sánchez-Cuency (2007) je cílem nacionalistického terorismu ekonomické, politické a psychické vyčerpání. Násilí je předmětem vyvolání pocitu zoufalství a porážky. Například teroristické násilí v Baskicku stálo region přibližně 10 % jejího ročního HDP. V roce 1978 ETA vydala plán pěti bodů, který měl donutit stát k ústupkům.

Strategií organizace ETA od roku 1975 je válečná únava. Uvědomila si, že masové zabíjení lidí a ničení státu bez povstání občanů je bezvýsledné. Myšlenka této strategie ční v psychickém a fyzickém vyčerpání, po kterém nepřítel opustí okupované území kvůli vyčerpání. Tato strategie vydržela organizace ETA 20 let. ETA dokonce v rozhovoru oznámila, že není cílem zničení španělského státu, pouze překonání nepřítele, ale Španělsko nemůže zničit je.

Revoluční strategie IRA do roku 1971 selhala. Podobně jako organizace ETA, ovšem o pár let dříve, vydala IRA v tomto roce organizace plán pěti bodů, ke kterému následně byly přidány další tři body. V plánu se organizace snažila donutit stát učinit ústupky. Ovšem plán nebyl splněn, a tak organizace přešla na útočnější strategii s cílem stažení britských vojsk z ostrova a sjednotit tak celý irský ostrov. Konečným cílem nebylo přímé vítězství nad britskou

armádou, což bylo nemožné, ale podobně jako u organizace ETA dostat stav na ostrově do tak kritického bodu, kdy by britská armáda z ostrova odešla dobrovolně.

Obě teroristické organizace mají stejný cíl – přinutit stát, aby ustoupil ze svých pozic a dobrovolně se stáhl z „okupovaných“ území Baskicka, respektive Severního Irsku. Z toho vyplývá jasná a dlouhodobá strategie pro obě organizace – válečná únava. (Sánchez-Cuenca 2007).

1.4 IRA a ETA v současnosti

Ačkoliv IRA v roce 2005 oznámila ukončení své činnosti, neznamená to, že nastane v Severním Irsku okamžitý klid zbraní a konflikt je zažehnán. Podle článku z Lidovky.cz (2006) Irská republikánská armáda přestala fungovat jako ozbrojená teroristická organizace a IRA i Sinn Féin se daly na politickou cestu. Dle zprávy IRA přestala s výrobou náloží, kupováním nových vojenských materiálů, přestala přijímat nové členy a rozpustila hlavní štáb. Tato zpráva obsahující pozitivní vývoj sice představuje historický posun IRA od terorismu, ovšem do jisté míry je organizace stále aktivní (Lidovky 2006). V roce 2007 bývalí nepřátelé zasedli v nové vládě vedle sebe. Jednalo se o protestanta Iana Paisleyho a katolíka Martina McGuinnessa, bývalého teroristu a velitele IRA ze strany Sinn Féin. I když se v tomto roce stáhly britské jednotky z ostrova, docházelo ojediněle k násilí. Především se jednalo o pokusy zabít policistů (Týden 2009). Pokračující aktivita Irské republikánské armády se projevila v roce 2009, kdy Prává IRA po dlouhé době provedla smrtelný útok proti britským vojákům. Střelba na armádní základnu v okrese Antrim si vyžádala smrt dvou britských vojáků. Tento útok byl proveden chvíli poté, co se objevily zprávy o působnosti britských jednotek, které měly shromažďovat informace o zbývajících odštěpech IRA (iDNES 2009). Lídr severoirské republikánské strany Sinn Féin Garry Adams byl v roce 2014 zadržen z důvodu obvinění podílení na únosu a vraždy staré více než 40 let. Adams se měl podílet na vraždě ženy, která údajně donášela úřadům informace o IRA. Lídr strany však obvinění popírá a místopředseda strany Martin McGuinness pohrozil, že by strana mohla odstoupit od dohody o spolupráci s policií umožňující vytvoření vlády s protestantskými unionisty. Ovšem Garry Adams byl po čtyřech dnech propuštěn a případ byl předán prokuratuře (Česká televize 2014). V roce 2015 se sešel britský princ Charles s Gerrym Adamsem. Toto setkání představovalo další posun k mírovému procesu (Česká televize 2015). Rok 2016 přinesl další oběť, kterou má na svědomí Pokračující Irská republikánská armáda. Cílem organizace byl pěšák drogového

kartelu, který byl údajně zapleten do smrti irského nacionalisty. Organizace prohlásila, že toto nebyl ojedinělý útok a bude nadále pokračovat v zabíjení dalších překupníků drog a kriminálních (iDNES 2016). Poslední zprávou o IRA je odstoupení šéfa strany Sinn Féin Gerryho Adamse. Adams se tak v roce 2018 vzdá svého mandátu po třiceti čtyřech letech (Česká televize 2017).

Po vyhlášení příměří a klidu zbraní v roce 2011 se ETA nedopustila žádného útoku, který by měl za následek smrt. V roce 2017 organizace předala francouzské policii seznam úkrytů svých zbraní a výbušnin, které se nacházely na jihozápadě Francie. Ovšem seznam měl obsahovat dvanáct podzemních úkrytů a ETA jich dodala pouze osm. V těchto osmi úkrytech je uloženo 120 střelných zbraní, tři tuny výbušnin a munice (Česká televize 2017). V prohlášení vydaném v roce 2018 se ETA omluvila za nenapravitelné škody, které způsobila. O prominutí prosí zejména oběti z řad civilistů. Španělská vláda na tuto omluvu reagovala potvrzením síly právního státu, který využil zbraně demokracie k porážení organizace ETA. Dále organizace oznámila, že úplné rozpuštění skupiny proběhne právě v roce 2018 (Česká televize 2018). V prohlášení též uvedla, že je odhodlána překonat důsledky konfliktu a zabránit jeho opakování. Dále dodala, že tento konflikt měl už dávno mít spravedlivé a demokratické řešení. Ovšem organizace se při tomto oznámení nesetkala pouze s pozitivním ohlasem, ale příbuzní obětí, které ETA zabila omluvu nepřijali. Národní sdružení obětí terorismu uvedlo, že tímto prohlášením se chce ETA zbavit minulosti (New York Times 2018).

2 Kaplanova typologie potenciálních zón konfliktu

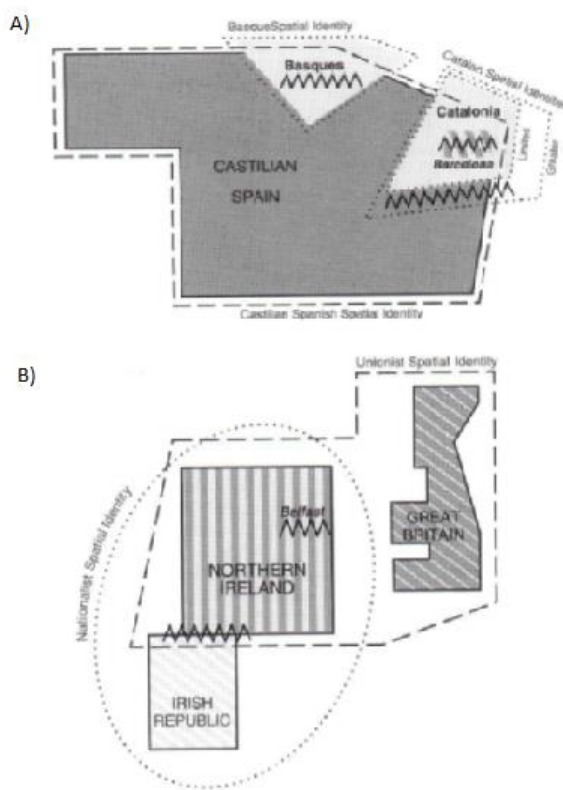
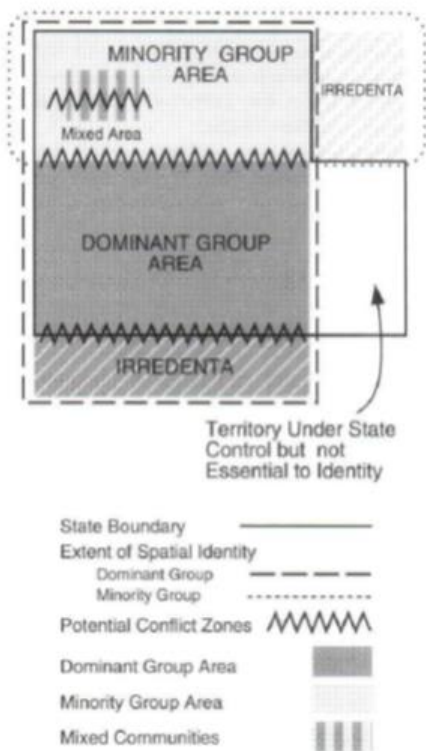
Podle Roberta H. Kaplana (1994) jsou zónami potenciálních útoků či konfliktů oblasti se soupeřícím vlivem odlišných nacionalistických ideologií, kvůli nimž dochází ke konfliktům. Především se jedná o typy konfliktů mezi dominantní etnickou skupinou a skupinou minoritní ve smyslu jejího postavení v daném teritoriu. Pokud si více národů nárokuje stejný suverénní stát, často se dominantní skupina snaží o potlačení identity menšiny. To však vyvolává frustraci a mobilizaci hnutí minoritních skupin. Kaplan (1994) vymezil potenciální zóny konfliktu takto:

1. *Oblasti obývané příslušnou minoritní etnickou skupinou*
2. *Kulturní/etnické hranice mezi etnickými skupinami*
3. *Politické (např. státní či regionální) hranice a sídla státních institucí*
4. *Symbolická místa (kulturně a historicky důležitá místa, hlavní města apod.)*
5. *Oblasti střetu národních vizí (nejen v etnicky promíšených oblastech)*

Obrázek 1 dle Kaplana představuje hypotetické schéma prostorových identit v nadnárodním státě. Autor zde popisuje rozdíl regionů, které jsou důležité pro jejich prostorovou identitu a kde převládají různé etnické skupiny. Na obrázku 1 je znázorněna prostorová identita jak dominantní skupiny, tak menšinové a jsou zde zvýrazněny potenciální zóny konfliktu. Jsou jimi kulturní hranice mezi dominantními a menšinovými skupinami, smíšené oblasti a státní hranice oddělující členy dominantní skupiny. Dalšími zónami konfliktu by mohly být symbolická místa nebo oblasti bohaté na zdroje. Schéma A) na obrázku 1 představuje Kaplanovo vyobrazení regionálních národů, konkrétně Katalánska a Baskicka, uvnitř hranic Španělska. Katalánsko vykresluje jako úspěšnější v prosazování samostatnosti a popisuje uznání ekonomického rozvoje Katalánska. Kaplan zde vykresluje potenciální zóny konfliktu téměř na celém území minoritní skupiny Baskicka. Ze současného pohledu ovšem musíme zohlednit fakt, že Kaplanova typologie byla publikována v roce 1994, kdy činnost ETA nejen, že nebyla ještě ukončena, ale byla stále velmi dynamická (Mansvelt Beck 2005). Problém v Severním Irsku (schéma B) je ten, že se protestanti i katolíci považují za majoritní skupinu, ovšem katolíci se domáhají území, které jim z historických předpokladů dle jejich výkladu neodvratně patří. Zónou konfliktu se stává hranice mezi Severním Irskem a Irskou republikou (především Derry), stejně jako město Belfast. Další zónou se stává Londýn, který představuje pro irské nacionalisty politické sídlo „okupačního“ státu.

Obrázek 1 Etno-politická kompozice Španělska a Velké Británie s hypotetickými zónami nacionalistického konfliktu

Schema of Spatial Identity

Zdroj: Kaplan, 1994

Státní hranice (State Boundary) jsou vyznačeny plynulou čarou. Rozmístění prostorové identity je vyznačeno oblastí dominantní etnické skupiny (Dominant Group) přerušovanou silnou linií a minoritní etnické skupina (Minority Group) přerušovanou bodovou linií. Zvlněná silná linie představuje potenciální zóny konfliktu (Potential Conflict Zones). Dále je označena oblast dominantní etnické skupiny (Dominant Group Area) tmavě šedivou barvou, oblast minoritní etnické skupiny (Minority Group Area) světle šedivou barvou a oblast smíšených skupin (Mixed Communities) vertikálními světlými a tmavými pruhy.

3 Metodika a data

Tato kapitola se věnuje využití dat pro analýzu prostorového rozložení teroristických organizací ETA a IRA, analýzy celkového počtu obětí a počtu obětí dle zaměření na cílovou skupinu. Dále je v kapitole popsáno zpracování jednotlivých dat.

3.1 Datová základna

Data, která jsou v práci využita jako ukazatel prostorového rozložení útoků, jsou zpracována primárně z Global Terrorism Database (2001). Databáze, která shromažďuje veškeré informace o teroristických atacích, byla založena v roce 2001 výzkumnými pracovníky z Univerzity v Marylandu, většinou se jedná zároveň o důstojníky personálu letectva. Data od roku 1970 do roku 1997 jsou zkonstruovány především pomocí široce definované definice o terorismu a údaje jsou průběžně aktualizovány. Údaje od roku 1998 do roku 2007 byly sbírány dodatečně a nyní jsou informace zpracovávány v reálném čase. Proto se mezi průřezovými lety technika sběru nepatrně liší, což je třeba brát v potaz při interpretaci výsledků. Jediný problém představuje rok 1993, kdy se veškerá data ztratila a nikdy nebyla obnovena. Kvůli širokým a různorodým definicím terorismu, museli pracovníci GTD vytvořit kritéria, dle kterých útok zařadí či nezařadí do databáze. Zdroje, ze kterých GTD čerpá, jsou převážně z archivů elektronických zpráv, existujících souborových dat, knih, časopisů či právních dokumentů. K užšímu výběru útoků slouží kritéria, dle kterých je možné vyhledat přesný incident. Každý útok zahrnuje několik kategorií, např. datum, stát/provincie, město, název skupiny, využitá taktika, identita, počet úmrtí apod.

Vzhledem k chybějícím datům v GTD před rokem 1970, byly nalezeny dodatečné informace na jednotlivých serverech. Údaje o útocích IRA zaznamenává web Conflict Archive on Internet (1997) (dále jen CAIN). Tato databáze zachycuje široký výběr informací a materiálu týkající se konfliktu a politiky Severního Irska od roku 1968. Projekt byl zpřístupněn v roce 1997 a sestavuje ho ředitel Martin Melaugh. Tato databáze je projektem na univerzitě v Ulsteru. Data o ETA před rokem 1970 jsou zpracovány z Asociación Víctimas del Terrorismo (1981). Tato asociace byla založena v roce 1981 s cílem pomoci obětem terorismu a zároveň shromažďuje údaje o útocích ETA od roku 1960.

Rozložení útoků je analyzováno dle oblastí a provincií, na které se organizace soustředily a útočily. Hlavním ukazatelem této analýzy je počet známých útoků do okresů a

provincií organizace ETA a IRA. Dále je analyzován počet obětí, které si vyžádaly jednotlivé útoky. V neposlední řadě je analyzován ukazatel cílové skupiny (civilisté, policejní složky apod.). Zaměření na cílové skupiny je rozděleno dle počtu obětí jednotlivých cílových skupin. Tato data budou klasifikována dle okresů a provincií, kde byly útoky lokalizovány, dále dle cílové skupiny, dle Kaplanovi (1994) typologie a dle 3 zkoumaných období. Klasifikace bude probíhat pomocí kontingenčních tabulek, grafů a map. Analýza těchto indikátorů je důležitá k odpovědi na výzkumné otázky a verifikaci hypotéz. V rámci této analýzy je doba činnosti obou organizací rozdělena na 3 období. U ETA je to období od roku 1959 do roku 1975, druhé období od roku 1976 do roku 1986 a třetí období od roku 1987 do roku 2001. U IRA toto rozdělení představuje období od roku 1969 do roku 1972, druhé období od roku 1973 do roku 1982 a třetí období od roku 1983 do roku 2005. Toto rozdělení vychází z důležitých událostí, které se během působení organizací udály. V případě místních jmen, u nichž neexistuje ustálená verze českého názvu je využita doba názvu ve španělštině u ETA a v angličtině u IRA. Z důvodu komplikovanosti textu názvů v baskičtině a irské gaelštině je možné, že se v práci často objevuje odlišné místní názvosloví. Poté je graficky znázorněn počet obětí obou organizací za celou dobu jejich trvání. V neposlední řadě je cílem přiřazení vzorců lokalizace teroristických útoků ke Kaplanově (1994) typologii potenciálních zón konfliktu. Toto přiřazení vyplývá z prostorové analýzy útoků a její změny dle jednotlivých období.

3.2 Metodika zpracování dat

Data jsou zpracována kontingenčními tabulkami, dále jsou zpracovány graficky a mapově a jsou textově interpretována. Vizuální zpracování mapového výstupu je vyjádřeno pomocí programu ArcGIS 10.3.1. Mapové podklady jsou staženy z webu DIVA-GIS, který volně zpřístupňuje stažení základních mapových podkladů všech zemí. Pomocí programu ArcGIS 10.3.1 jsou vytvořeny mapy bodového zobrazení. Tyto mapy slouží k prostorové analýze teroristických útoků, dle kterých je následně provedena komparace. Mapa pro IRA představuje celý ostrov Irsko, mapu Anglie a Walesu. Skotsko zde není zařazeno z praktického důvodu úspory místa, jelikož by bodové diagramy v Severním Irsku zanikaly. Dále jsou data zpracována tabulkově. Tato data představují počty obětí dle zaměření na cílové skupiny obou organizací. V neposlední řadě jsou data zpracována graficky. Jedná se o celkové počty obětí teroristické organizace ETA a IRA. V neposlední řadě jsou k počtu útoků, počtu obětí dle zaměření na cílovou skupinu a počtu obětí za jednotlivá období vytvořeny tabulky a grafy

zobrazující intenzitu průměrného počtu útoků a obětí za rok.

Veškerá data využita pro potřeby analýzy prostorového rozložení, počtu obětí a zaměření na cílovou skupinu, představují všechny útoky, které jsou známé a zaznamenané v databázi. Některé útoky nemají zaznamenaný počet úmrtí, ani informaci, o jakou cílovou skupinu se jednalo nebo na jaké místo se organizace zaměřily. Proto tyto útoky v rámci analýzy nejsou zaznamenány. Jelikož je počet těchto nezaznamenaných událostí relativně malý, není důvod předpokládat, že by došlo k výraznému zkreslení výsledků analýzy.

4 Analýza prostorového rozložení teroristických útoků

Tato kapitola se věnuje prostorovému rozložení útoků obou teroristických organizací s důrazem na komparaci jednotlivých stanovených období, jejichž rozdělení je v detailu vysvětleno v následující podkapitole. Analýza spočívá v mapovém zobrazení jednotlivých teroristických útoků, následném zhodnocení prostorových vzorců útoků a komparaci tohoto prostorového rozložení mezi ETA a IRA.

4.1 Rozdělení období

V rámci analýzy prostorového rozložení teroristických útoků bylo nutné rozdělit dobu činnosti obou organizací na 3 období. Výhodou tohoto rozdělení je fakt, že doba působnosti obou organizací je obdobná. Faktory, které ovlivňují rozdělení, jsou především významné události, jako přechod od diktatury k demokracii, významné útoky, které přinesly útlum nebo naopak radikalizaci skupin, či vstup do mezinárodních organizací.

První období u organizace IRA je rozděleno na období od vzniku Provizorní Irské republikánské armády do roku 1972, kdy se odehrála krvavá neděle (tj. 1969-1972). Rok 1972 přinesl do Irska velké změny. V tomto roce se v severoirském Derry (Londonderry), odehrál nejkrvavější střet mezi irskými katolíky a britskou armádou. Tento střet spustil vlnu násilí a za celý rok si vyžádal 474 obětí. Ovšem v tomto roce se neodehrála jen krvavá neděle, ale též tzv. krvavý pátek, kdy IRA uskutečnila sérii pumových atentátů na irské občany protestanského vyznání v centru Belfastu (Svojtka & kol. 2002). Rozdělení prvního období u organizace ETA je od doby založení (1959) do roku 1975. Tento rok je v rámci baskického nacionalismu klíčový, protože nastal pád frankistického režimu a ve Španělsku nastal přechod k demokracii.

Druhé období u IRA je rozděleno na období od roku 1973 až do roku 1982. Důvodem rozdělení období do roku 1982 je fakt, že z důvodu nárůstu aktivity bezpečnostních složek v Severním Irsku se IRA rozhodla směřovat své útoky zpět na britskou pevninu a zahájila bombové útoky na významná britská místa (Svojtka & kol. 2001). Druhé období představuje pro baskickou organizaci ETA etapu od roku 1976 do roku 1986. V roce 1986 vstoupilo Španělsko do Evropské Unie a sever Španělska, v čele s Baskickem, byl nejbohatším průmyslovým regionem země (Hospodářské noviny 2001).

Třetí období představuje pro obě teroristické organizace poslední roky před ukončením své činnosti. U Irské republikánské armády je to období od roku 1983 do roku 2005, a u

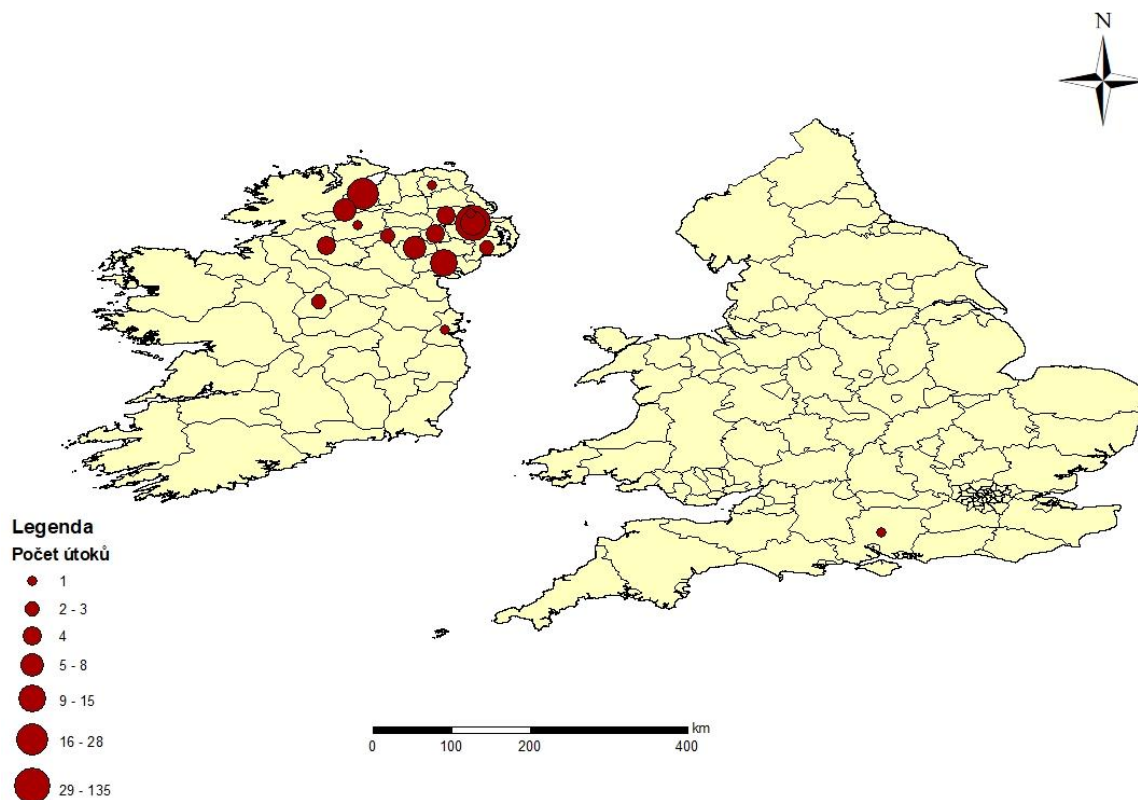

Baskické teroristické organizace to představuje etapu 1987-2011. Ačkoliv je toto třetí období u obou organizací dosti dlouhé, nese se u ETA i IRA v duchu postupného utlumování činnosti.

4.2 První období

Na obrázku 2 je znázorněna prostorová analýza útoků Irské republikánské armády na lokality v rámci jednotlivých okresů mezi lety 1969-1972. Nejvíce útoků bylo směřováno na hlavní město Severního Irska, Belfast. Celkový počet známých útoků je 135. Druhým nejpočetnějším terčem útoků je okres Derry, ve kterém je zaznamenáno 28 činů. Třetím cílem organizace v Severním Irsku se staly regiony jako Strabane, Fermanagh, Newry and Mourne nebo Armagh. Tyto okresy byly zasaženy v rozmezí 9 až 15 útoků. Naopak nejmenší počty útoků jsou směřovány na Irskou republiku a Anglii. Jedná se o okresy Hampshire v Anglii (1), Longford (2) a hlavní město Irska Dublin (1). Důvodem malého počtu směřování útoků mimo Severní Irsko je patrně nedostatečná finanční podpora, malá členská základna, kdy se organizace nedostala do podvědomí občanů, kteří by za ni bojovali.

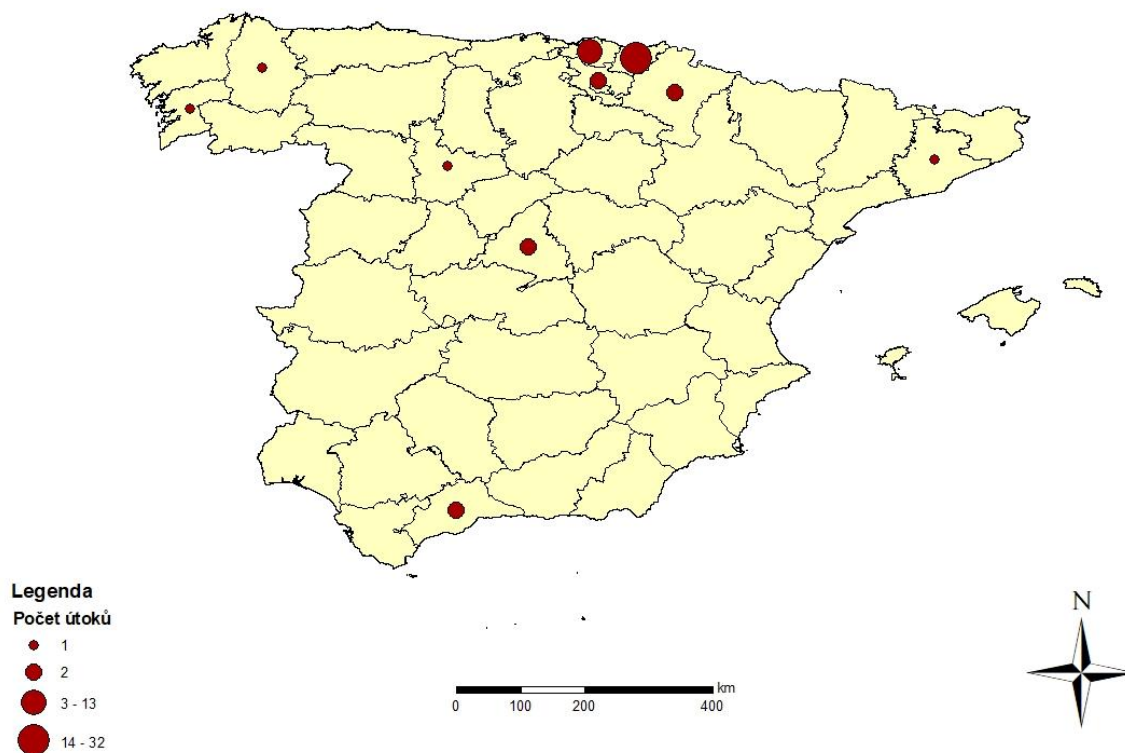
Obrázek 2 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1969 - 1972

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

Obrázek 3 představuje prostorovou analýzu útoků organizace *Baskicko a jeho svoboda* mezi lety 1959-1975. Největší počet útoků (32) byl směřován do domovské oblasti ETA, provincie Gipuzkoa, kde měli své úkryty a zázemí mezi mnoha podobně smýšlejícími spoluobčany. Tato provincie je známa nejvyšším počtem obyvatel, kteří mluví baskicky. Druhou nejpočetnější zasaženou provincií (13) je Vizcaya. V této provincii leží největší město celého Baskicka – Bilbao, ve kterém je zaznamenáno, společně s městem San Sebastian v Gipuzkoe, nejvíce útoků (9). Naopak relativně málo útoků bylo směřováno mimo Baskicko. Zejména se jedná o velká centra Madrid a Barcelonu, provincie Málaga, Lugo, Valladolid nebo Pontevedra. Příčinou takového rozložení útoků je, obdobně jako u organizace IRA, velmi pravděpodobně nedostatečná členská základna, nedostatečná propagace organizace a útisk díky diktátorskému režimu Francisca Franca. (Mansvelt Beck 2005)

Obrázek 3 Prostorová analýza teroristických útoků organizace ETA mezi lety 1959 - 1975

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

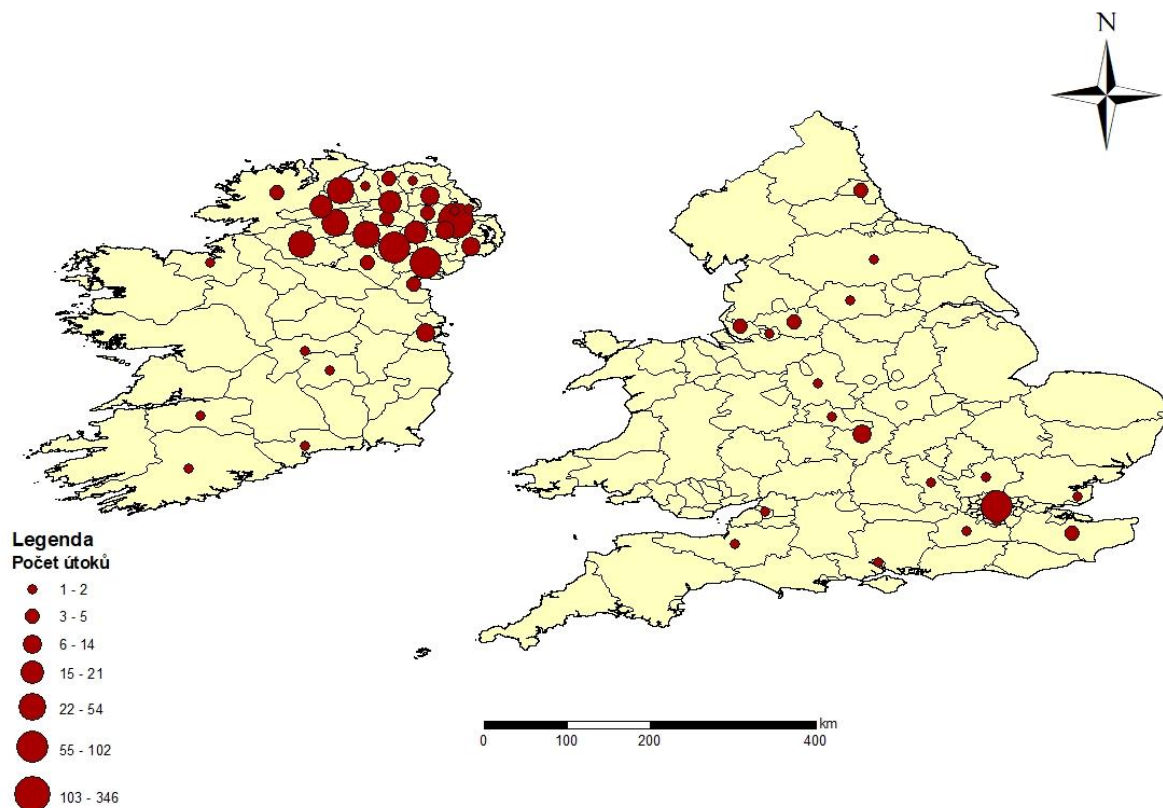
4.3 Komparace

Z hlediska porovnání prostorové distribuce teroristických útoků organizace ETA a IRA za první období je zřejmé, že nejvíce útoků bylo směřováno do domovských oblastí obou organizací. V případě ETA se jedná o všechny tři provincie, které spadají pod Baskické autonomní společenství – Guipuzkoa, Vizcaya a Álava. Celkový počet útoků do těchto provincií je 47. V případě IRA se jedná hlavně o hlavní město Severního Irsku a jeho okolí, Belfast, dále o Derry, ve kterém se v roce 1972 odehrála tzv. krvavá neděle. Ta se na prostorovém zobrazení značně projevila. Ovšem organizace neopomenula ani ostatní okresy a zaútočila téměř ve všech okresech v Severním Irsku. Celkový počet útoků v Severním Irsku je 221. Z obrázku 2 a 3 je patrné, že prostorové rozložení v prvním období, mimo domovské oblasti organizací, je početnější u ETA. Ta se zaměřila na provincie, ve kterých jsou významná města. Zejména jde o Madrid, Barcelonu a Málagu. Při porovnání intenzity počtu útoků (tabulka 1) tohoto období je patrné, že i vzhledem ke kratšímu období byla činnost IRA intenzivnější (v průměru 25 útoků za rok v tomto období) než ETA (průměrně 3,6 útoků za rok).

4.4 Druhé období

Obrázek 4 znázorňuje analýzu rozložení útoků IRA mezi lety 1973-1982. Toto období představuje velké množství činů teroristické organizace. Největší množství útoků je zaznamenáno v Severním Irsku, a to především v Belfastu, kde se počet známých útoků vyšplhal až na 346. Dalšími početnými regiony jsou Derry (54), Newry and Mourne (102) nebo okres Armagh (80). Na mapě je patrné značné rozložení útoků i mimo ostrov, oproti předchozímu období. Anglie byla zasažena zejména v Londýně (74), v okrese Warwickshire (11). Počet útoků je v celé Anglii značně rozložen, i když se jedná jen o menší počty, a teroristé se soustředili na zasažení od jižního Southamptonu až po severní Tyne and Wear. Co se týče Irské republiky, je zde také patrné zvýšení počtu zaměření. Nejvíce postižený byl Dublin se svými 13 útoky. Dalšími zasaženými okresy jsou např. Limerick a Cork na jihozápadě nebo okres Sligo na severozápadě. Druhé období představuje pro organizaci vrchol svých sil a je co se týče intenzity útoků největší (103,8). V tomto období roste četnost a rozšíření teroristických útoků. Důvodem růstu může být vzrůstající síla organizace, jejího finančního a logistického zázemí a zvyšující se počet stoupenců.

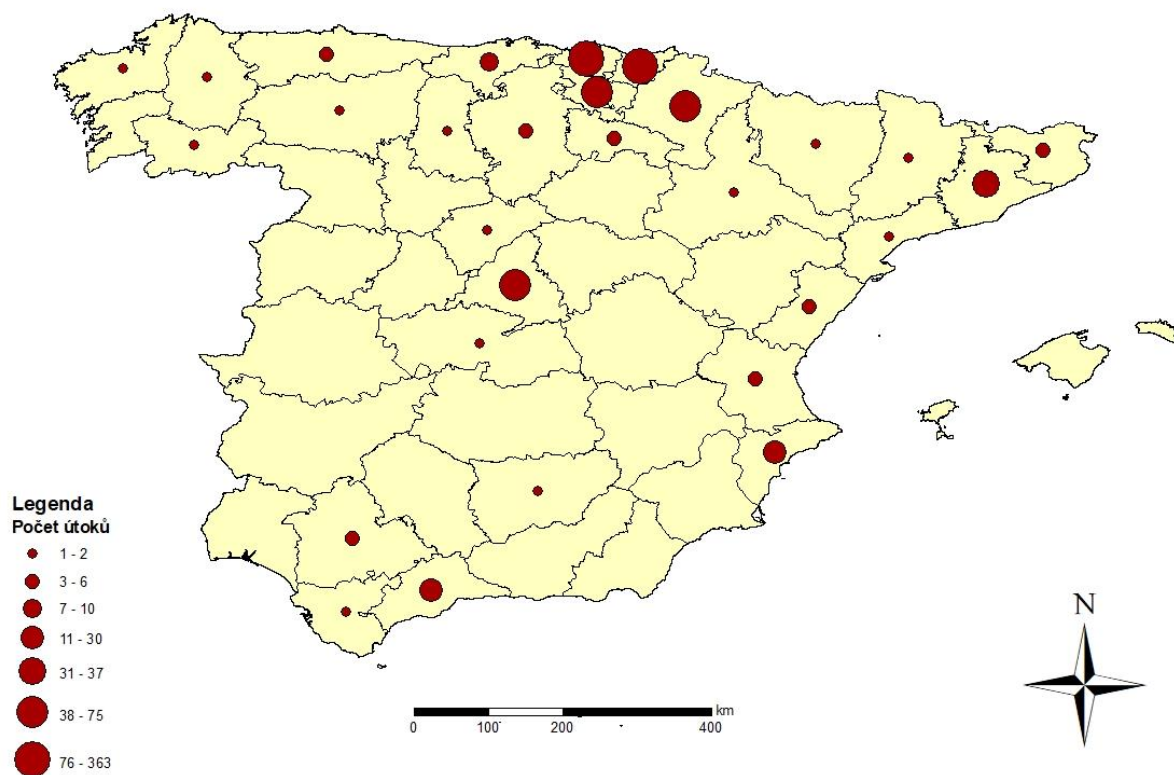
Obrázek 4 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1973 - 1982

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

Obrázek 5 představuje prostorovou distribuci útoků organizace ETA mezi lety 1976-1986. Oproti prvnímu období je zde patrný značný nárůst počtu útoků i mimo baskické území. Ovšem nejvíce útoků je opět soustředěno na Baskické provincie, Gipuzkoa (363), Vizcaya (312) a Álava (63). Dalším terčem se staly provincie jako Navarra (75), Madrid (60), Barcelona (37) nebo Málaga (30). Organizace se také zaměřila na okolní provincie, především na východní jako Valencia (5) nebo Castellón (6) a na severozápadní cíp Španělska, např. Lugo, A Coruna či Ourense. Intenzita útoků oproti prvnímu období výrazně vzrostla. V prvním období to představuje průměrnou hodnotu 3,6 útoků za rok a ve druhém už 102,9 útoků v průměru za rok. Toto období představuje pro organizaci přechod od diktatury k demokracii, proto příčinou rozložení činů do více provincií je větší otevřenost a nekontrolovatelnost mezi jednotlivými provinciemi, což vyústilo ve větší kapacitní možnosti pro baskický terorismus.

Obrázek 5 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1976 - 1986

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

4.5 Komparace

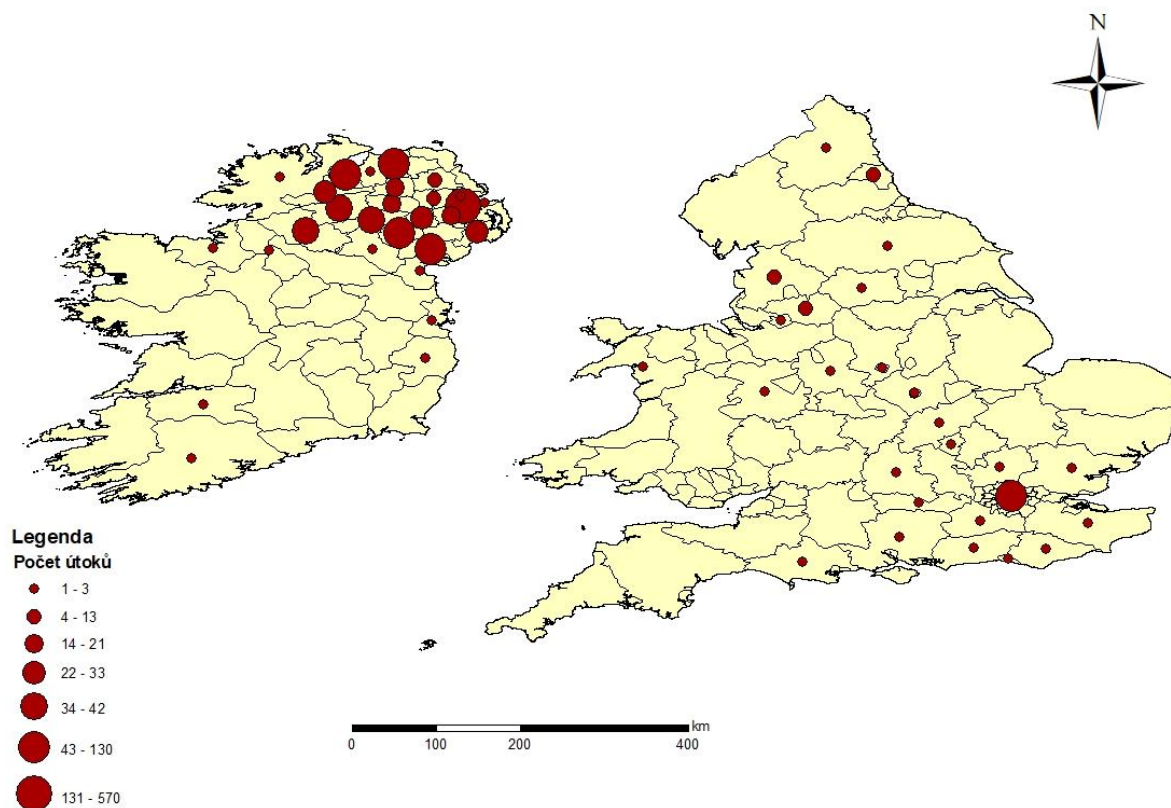
Druhé období je z hlediska prostorové distribuce útoků rozmanitější. Opět převažuje lokalizace útoků do centrálních oblastí obou organizací. Ovšem s rozdílem počtu útoků. Počet se markantně zvýšil a celkově se za druhé období vyšplhal na 935 útoků organizace IRA v Severním Irsku, Velké Británii a Irské republice. Nicméně musí se brát v potaz rozdílnost v letech rozdělení obou organizací na období. Počet útoků organizace ETA v celém Španělsku za druhé období je 1029. ETA spáchala více útoků za druhé období, které je v případě baskické organizace jen o rok delší než IRA. U obou organizací je patrné rozmístění více útoků mimo centrální oblasti než v prvním období. Oblasti u ETA i IRA, které byly zasaženy v prvním období, zůstaly a bylo na ně spácháno více činů. IRA se zaměřila zejména na Londýn a jeho okolí a ETA na Barcelonu (byť Barcelona není centrem španělského státu, ale „souputníků“ z Katalánska) a východní pobřežní provincie. Z obrázku 4 a 5 je patrné, že jsou ve druhém období obě organizace radikálnější (ETA spáchala 1029 útoků ve druhém období a IRA 934 útoků) a jejich prostorové rozmístění útoků se oproti prvnímu období značně zvýšilo. Tabulka

l ukazuje, že intenzita počtu útoků obou organizací je v tomto období téměř stejná. Pro ETA to představuje hodnotu 102,9 útoků v průměru za rok a pro IRA 103,8 útoků v průměru za rok.

4.6 Třetí období

Na obrázku 6, který zachycuje třetí období Irské republikánské armády mezi lety 1983-2005, je patrné větší zaměření na britské okresy než v předchozích letech. Útoky v okresech v Severním Irsku jsou téměř stejné, ale v Belfastu se počet zvýšil na 570, v Derry na 106 a v Newry and Mourne na 114. Na objekty spojené s Velkou Británií, které se nacházejí v Irsku, bylo v tomto období zaměřeno méně útoků a zaměřily se opět na Dublin (12), Cork a Donegal. Nový útok byl spáchán v regionu Wicklow, který byl v předchozích letech vynechán. Ovšem mnoho útoků se odehrálo na britské pevnině. Největší počet byl zaznamenán v Londýně (105). Dalšími zasaženými byly, mimo jiné, okresy okolo Londýna či Manchesteru. Novými zasaženými regiony se staly např. Leicester, North Yorkshire, Dorset či Shropshire. Organizace se v tomto období nezaměřila jen na Anglii, ale i na Skotsko a Wales. Dva útoky byly spáchány ve skotském městě Glasgow (není na mapě, viz poznámka v kapitole Metodika) a jeden útok byl směřován na waleské hrabství Gwynedd. Třetí období je pro organizaci, co se týče počtu útoků, nejpočetnější. Ovšem intenzita těchto útoků (62,3 v průměru za rok) je téměř o polovinu menší než ve druhém období. Vysoké počty útoků se tak přičítají především dlouhému trvání tohoto období. Nicméně důvodem vysokého počtu útoků je pravděpodobně také uvědomění katolických občanů o důležitosti připojení k celému ostrovu a s tím souvisejících cílech Irské republikánské armády. Z těchto důvodů se počet členů organizace zvýšil a skupina si dovolila útočit i na britskou pevninu.

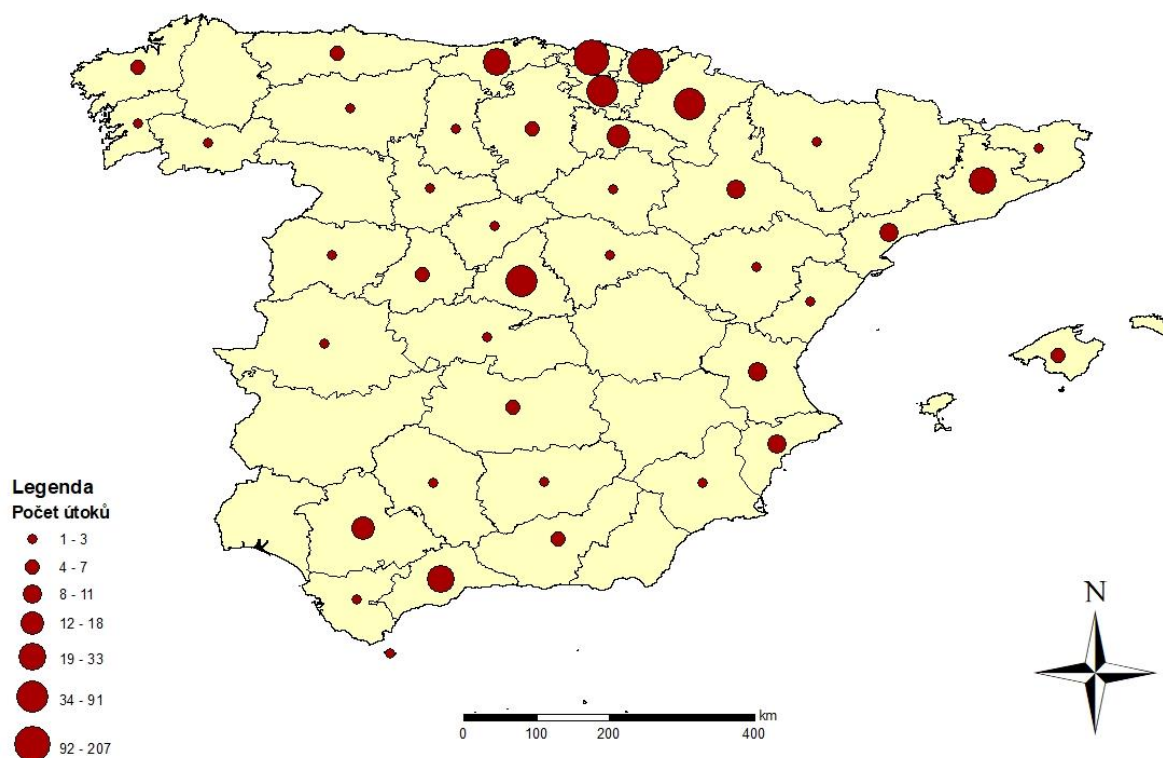
Obrázek 6 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1983 - 2005

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

Třetí období organizace ETA, které je zobrazené na obrázku 7, představuje prostorové rozložení mezi lety 1977-2011. Opět byly terčem organizace baskické provincie Vizcaya (207), Guipúzkoa (177) a Álava (51). Provincie jako Barcelona (26), Mágala (30), Madrid (91) či Navarra (54) byly mimo Baskicko nejvíce zasažené. Z obrázku je patrný značný nárůst útoků do dosud nezasazených provincií. Jsou jimi například Murcia (2), Ciudad Real (4) či Cáceres (1). Murcia je kupříkladu významnou turistickou oblastí. Až na osm provincií bylo ve Španělsku v tomto období zasaženo všech ostatních 50. Zasaženo bylo i autonomní město Ceuta (1) a sedm útoků se odehrálo na Baleárských ostrovech. Ovšem intenzita útoků zřetelně klesla na průměrně 34,2 za rok. Důvodem rozložení útoků skupiny ETA ve třetím období je rozvinutost organizace, její medializace a dostatečné zdroje k uskutečnění teroristických útoků. Zároveň se zde již začíná objevovat vyjednávání mezi ETA a španělskou vládou J. Zapatera (2004-2011), což přispělo ke zmírnění napětí a deeskalaci konfliktu.

Obrázek 7 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1987 - 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

4.7 Komparace

Třetí období je z hlediska porovnání obdobné jako druhé. U obou organizací je znatelný značný nárůst teroristických činů mimo centrální území, a oproti druhému období se organizace zaměřily hlavně na vedlejší provincie a okresy. Ovšem opustily i pevninu, ETA zaměřila na Baleárské ostrovy (turismus) a IRA samozřejmě na britskou pevninu (státní instituce). Organizace spáchaly daleko více útoků do nových provincií než v prvním a druhém období. Pochopitelně nejvíce útoků bylo opět směřováno do centrálních oblastí obou organizací, ale počet těchto útoků se snížil. Celkový počet útoků, který spáchala ETA v celém Španělsku za třetí období je 820. Zde je značný rozdíl mezi organizacemi, jelikož IRA spáchala v Severním Irsku, Irské republice a Británii celkem 1370 útoků. Tyto počty jsou oproti druhému období velmi odlišné. Vyšší počet útoků spáchala ETA, ve třetím období naopak IRA. Ovšem intenzita

útoků je jak ve druhém (průměrně 103,8 za rok), tak ve třetím (průměrně 62,3 za rok) období větší u IRA.

Teroristické organizace se ovšem nezaměřily jen na Španělsko v případě ETA a na Severní Irsko, Irskou republiku a Velkou Británii v případě IRA. Největší množství útoků samozřejmě bylo do těchto míst lokalizováno, ale obě organizace zaútočily i na jiné státy. ETA se zaměřila na Nizozemí (2), Francii (28), Belgii (1), Itálii (15) a Německo (1). IRA se zaměřila především na Německo (28), Francii (2), Ameriku (2), Portugalsko (1), Dánsko (1), Švýcarsko (1), Řecko (1), Belgii (3), Nizozemí (4) a jeden útok směřoval na Zair (nyní Demokratickou republiku Kongo). Tyto útoky byly zejména na ambasády, armádu, policii a podniky spojené se španělským a britským státem.

Tabulka 1 Intenzita počtu útoků organizace ETA a IRA za jednotlivá období

	1. období		2. období		3. období	
	IRA 3	ETA 16	IRA 9	ETA 10	IRA 22	ETA 24
Počet útoků celkem	75	57	934	1029	1370	821
Intenzita počtu útoků	25	3,6	103,8	102,9	62,3	34,2

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

5 Zaměření teroristických útoků na cílové skupiny

Tato kapitola se věnuje cílovým skupinám ETA a IRA, které byly terčem těchto organizací. Kapitola analyzuje počet obětí jednotlivých cílových skupin za všechna období a následně jsou výsledky mezi IRA a ETA porovnány.

5.1 Cílové skupiny ETA

Tabulka 2 představuje počet obětí na jednotlivé cílové skupiny, na které se organizace ETA zaměřila. Ve všech třech obdobích se teroristé zaměřili zejména na policejní složku. Toto zacílení si vyžádalo v prvním období 18 obětí, ve druhém 256 a ve třetím 131 mrtvých. Dalšími nejvíce zasaženými složkami se staly armáda a podniky. Zde je patrný menší rozdíl mezi prvním a druhým obdobím, kdy se armádní složky potýkaly s jedním mrtvým v prvním období, ale ve druhém se počet zvýšil na 58 mrtvých. Rozdíl v počtu obětí mezi prvním a druhým obdobím, kdy se ve druhém značně zvýšil počet mrtvých, platí pro všechny cílové skupiny. Další složkou s vysokým počtem úmrtí je vláda a vládní instituce. U vládních institucí bylo mrtvých celkem 14 za první dvě období, ve třetím se počet snížil na nulu. Ovšem u vlády je tomu naopak. První období nebyla zasažena vůbec, ve druhém si vyžádala 17 obětí a ve třetím dokonce 30. Tato složka, jako jediná, představuje větší počet úmrtí ve třetím období než ve druhém. Organizace se též zaměřila na cílové skupiny pouze ve druhém období. Takovými skupinami jsou například objekty, což představuje především elektrárny (hl. jaderné), kdy byl počet obětí 7. Dále násilné politické strany (2) nebo organizace zaměřila do řad jiné teroristické organizace působící v Baskicku a zabila 3 členy. Ovšem také se nezdráhala zabít vlastních členů, což je v kontingenční tabulce pod složkou Teroristé – nestátní, a za druhé a třetí období zabila 5 svých členů. Z tabulky vyplývá, že se nejvíce zaměřila na státní složku, zejména na policii, armádu, podniky, vládu a vládní instituce. Celkový počet obětí dle těchto sektorů je 717.

Tabulka 2 Počet obětí dle zaměření na cílové skupiny či objekty organizace ETA za všechna období

Cílová skupina	1. období	2. období	3. období
Letiště	-	2	-
Podniky	15	76	48
Vzdělávací zařízení	-	1	1
Vláda	3	28	30
Novináři	-	6	2
Námořnictvo	-	1	-
Armáda	1	58	53
Policie	18	256	131
Občané a majetek	3	39	24
Telekomunikace	-	1	1
Teroristé – nestátní	-	4	1
Teroristé – nestátní armáda	-	3	-
Turisté	-	-	1
Transport	-	9	1
Objekty	-	7	-
Násilné politické strany	-	2	-

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

5.2 Cílové skupiny IRA

Tabulka 3 představuje počet obětí cílových skupin za jednotlivá období organizace IRA. Nejvíce útoků bylo směřováno na armádu. V prvním období bylo 187 mrtvých, ve druhém 352 a ve třetím 216 mrtvých. Opět bylo první období, co do počtu obětí, nejmenší. Výjimkou je cílová skupina objekty, kdy byl proveden pouze jeden útok v prvním období. Organizace nainstalovala bombovou nálož ve stanici v Severním Irsku a byl zabit jeden člověk. Další skupinou, která byla zasažena nejvíce, je složka policie. Za první období bylo zabito 29 lidí, za druhé 167 a za třetí 210 policistů. Ovšem podobný počet úmrtí má též skupina občanů a majetku, která představuje převážně protestanty. V prvním období, oproti policii, byl počet mrtvých 53, ve druhém opět větší počet než policistů (181) a ve třetím pokles na 103 obětí. Naopak nejméně byly zasaženy skupiny jako telekomunikace, náboženské instituce/postavy, novináři či vzdělávací instituce. Celkových počet obětí za tyto složky je 10. Teroristé se nebáli

ani zabití vlastních členů. Tato složka, *teroristé* – nestátní armáda, představuje též velký počet obětí. V prvním období zemřelo 24 členů, ve druhém 48 a ve třetím 33 příslušníků. Povětšinou se jednalo o sebevražedné atentáty, které měly zasáhnout určitou sortu lidí. Z tabulky vyplývá, že se organizace IRA zaměřila na státní příslušníky, zejména na policii a armádu. Ovšem velký počet útoků byl spáchán také na civilisty a majetek.

Tabulka 3 Počet obětí dle zaměření na cílové skupiny organizace IRA za všechna období

Cílová skupina	1. období	2. období	3. období
Podniky	18	82	52
Vzdělávací instituce	-	-	2
Vláda	2	26	29
Novináři	1	1	-
Armáda	187	352	216
Nevládní organizace	1	-	-
Policie	29	167	210
Občané a majetek	53	181	103
Náboženské instituce a postavy	-	1	3
Telekomunikace	-	2	-
Teroristé – nestátní armáda	24	48	33
Transport	-	7	1
Objekty	1	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

5.3 Komparace

Při porovnání prvního období v počtu obětí dle zaměření na cílovou skupinu vyplývá, že se obě organizace v tomto období zaměřily zejména na policii a podniky, kde jsou počty mrtvých podobné. Nicméně intenzita, která je měřena průměrným počtem obětí za rok v daném období, toto potvrzuje pouze v případě ETA (tabulka 4). IRA se nejvíce zaměřila dle tabulky 3 na armádu a občany a majetek. Ovšem IRA má na svědomí více počtu obětí v různých skupinách. Například zabití vlastních členů, kdy ETA nezabila ani jednoho svého příslušníka. Další složkou jsou občané a majetek. IRA zabila 53 lidí a ETA pouze 3. Markantní rozdíl představuje armáda. IRA se na armádu zaměřila mnohem více a zabila 187 armádních

příslušníků za tři roky oproti baskické organizaci, která zabila pouze jednoho armádního členu za 16 let.

Druhé období je pro obě organizace různorodější. ETA se zaměřila nejvíce na policejní příslušníky, což potvrzuje i tabulka 4. Tentokrát byl počet obětí policistů, oproti prvnímu období, výrazně větší a počet vyšplhal až na 256 mrtvých. IRA se také zaměřila na svůj terč z prvního období, které si vyžádalo 352 mrtvých armádních příslušníků. Ovšem oproti baskické organizaci jsou u IRA mnohem větší počty obětí. Další složkou totiž byla policie, v jejíž řadách Irská organizace zabila 167 policistů, a občany a majetek, kde se počet, oproti prvnímu období, ztrojnásobil. Toto potvrzuje i intenzita počtu obětí dle zaměření na cílové skupiny. Skupiny, které měly organizace podobné, jsou například podniky, vláda a transport, což potvrzují i hodnoty uvedené v tabulce 4. Intenzita těchto cílových skupin – podniky je u IRA 9,1 a u ETA 7,6. Z tabulky 4 vychází stejná hodnota pro vládní skupinu u obou teroristických organizací 2,8. I když má IRA na svědomí mnohem více obětí, její zaměření tentokrát nebylo tak rozsáhlé, jako u ETA. Baskická organizace oproti prvnímu období nově zaútočila do vlastních řad, zabila příslušníky jiné teroristické organizace, spáchala dva násilné činy a zabila příslušníka námořnictva.

Třetí období je u obou organizací umírněnější, než druhé, přirozeně ne natolik, jako první. Převážné skupiny, na které se zaměřovaly, jsou stejné. IRA opět útočila hlavně na armádu (216), policii (210) a občany a majetek (103). Ovšem u policie je prokazatelně vyšší počet obětí, než v prvním a druhém období. Intenzita počtu útoků na tuto cílovou skupinu to ovšem vyvrací a oproti druhému období, kdy hodnota představuje 18,5 se snížila na 9,5. Nárůst počtu obětí platí i pro vládu, kde se počet z 26 mrtvých ve druhém období zvýšil na 29, ovšem intenzita opět klesla z 2,8 za druhé období na 1,3 za třetí období. To samé platí pro ETA, ve druhém období má na svědomí 28 mrtvých a ve třetím 30 vládních obětí. Jako ve druhém období, tak i ve třetím mají obě teroristické organizace stejnou hodnotu intenzity počtu obětí na cílovou skupinu – vláda stejnou (1,3). Tentokrát se ovšem ETA vyhnula násilnému teroristickému činu. Obě organizace pominuly subjekty. Nicméně baskická organizace zaútočila do nových vrstev, a to na turisty, kde si její čin vyžádal jednu oběť. Útok na novou cílovou skupinu neprovedla jen ETA, ale též IRA. Tentokrát zaútočila na vzdělávací instituce, kde útok přinesl dvě oběti.

Nicméně je prokazatelné, že se ETA zaměřila na více cílových skupin než IRA. Zaútočila na námořnictvo, turisty, letiště či politickou stranu. IRA naopak zabila příslušníka nevládní organizace a má na svědomí 4 náboženské postavy. Při porovnání všech období počtu

obětí dle zaměření na cílovou skupinu vyplývá, že větší počet smrtelných činů provedla organizace IRA. Nicméně v zaměření cílové skupiny se liší. Nejvíce se IRA za všechna období zaměřila na armádu, naopak ETA na policii. Jedno mají společné – obě organizace se zaměřily nejvíce na skupiny, které jsou státními činiteli.

Tabulka 4 Intenzita počtu obětí dle zaměření na cílové skupiny organizace ETA a IRA

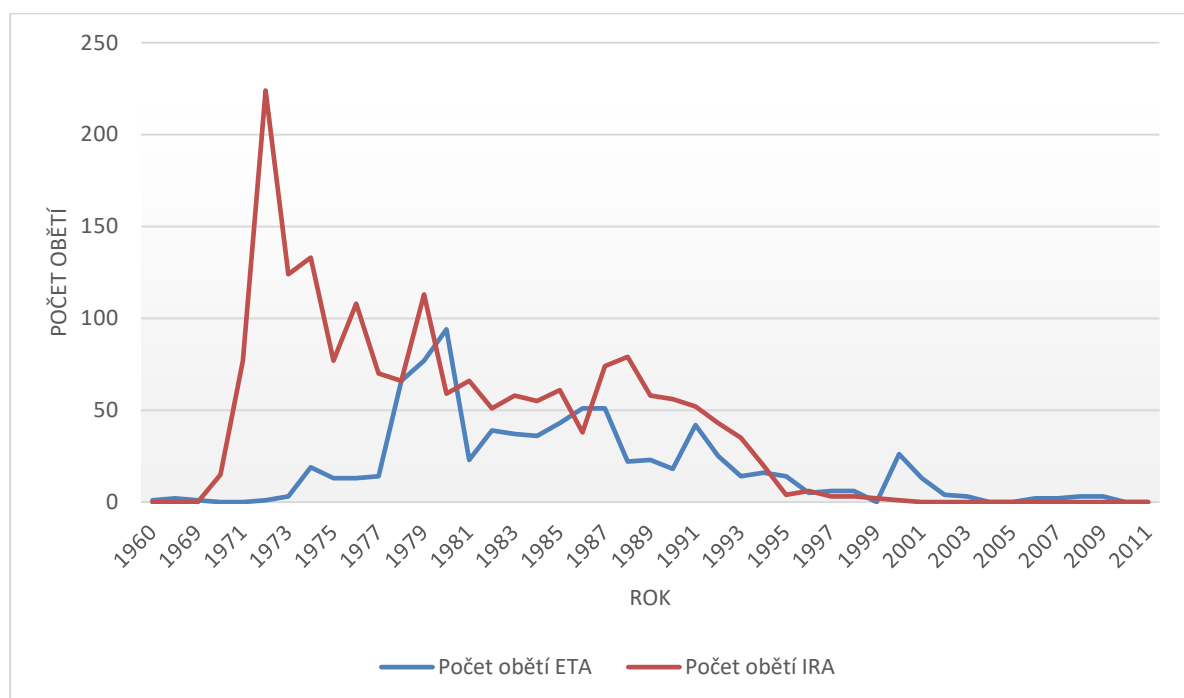
	1. období		2. období		3. období	
	ETA	IRA	ETA	IRA	ETA	IRA
Letiště	-	-	0,2	-	-	-
Podniky	0,9	6	7,6	9,1	2	2,4
Vzdělávací zařízení	-	-	0,1	-	0,04	0,1
Vláda	0,2	0,6	2,8	2,8	1,3	1,3
Novináři	-	0,3	0,6	0,1	0,1	-
Námořnictvo	-	-	0,1	-	-	-
Armáda	0,1	62,3	5,8	39,1	2,2	9,8
Nevládní organizace	0,1	-	-	-	-	-
Policie	1,1	9,6	25,6	18,5	5,5	9,5
Občané a majetek	0,2	17,6	3,9	20,1	1	4,7
Náboženské instituce a postavy	-	-	-	0,1	-	0,1
Telekomunikace	-	-	0,1	0,2	0,04	-
Teroristé – nestátní	-	-	0,4	-	0,04	-
Teroristé – nestátní armáda	-	8	0,3	5,3	-	1,5
Turisté	-	-	-	-	0,04	-
Transport	-	-	0,9	0,7	0,04	0,05
Objekty	-	0,3	0,7	-	-	-
Násilné politické strany	-	-	0,2	-	-	-

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

6 Počet obětí

Tato kapitola se věnuje celkovému počtu obětí organizace IRA a ETA. Graf 1 zobrazuje počet obětí za jednotlivé roky u obou organizací. Největší počet obětí je zaznamenán u organizace IRA v roce 1972, kdy byl počet mrtvých 224. U ETA to představuje rok 1980, kdy se počet obětí vyšplhal na 94. Mezi lety 1978–1980 a mezi lety 1982–1987 je zaznamenán podobný počet obětí než v ostatních letech. Od roku 1960 do roku 1969 je celkový počet mrtvých 4 u organizace ETA, jelikož organizace IRA nemá na svědomí mezi těmito roky žádnou oběť. Ovšem velké rozdíly u obou organizací představuje období od roku 1971 do roku 1977. ETA v tomto období zabila 63 lidí a IRA 813, což představuje markantní rozdíl. Důvodem takového rozdílu je pravděpodobně útisk organizace ETA díky diktátorskému režimu a následně přechod k demokracii od roku 1975. Ovšem u IRA toto období představuje největší počty obětí, jelikož byla organizace nejradikálnější. Období, které je pro organizaci ETA, co se týče počtu obětí největší, je mezi lety 1978–1980. Celkový počet mrtvých za tyto roky je 237. Rok 1978 představuje pro organizace stejný počet mrtvých. IRA i ETA v tomto roce zabila 66 lidí. Ke konci funkčního období obou organizací je vidět výrazný pokles počtu zabití. Tento pokles je zaznamenán od roku 1995. Výjimkou je však rok 2000 u organizace ETA, která v tomto roce zabila 26 lidí. Radikálnější je organizace IRA, jelikož celkový počet obětí organizace IRA je 1831 a organizace ETA 831, přičemž je nutno přičíst, že doba fungování byla u IRA kratší než u ETA, což by rozdíl dále umocnilo.

Graf 1 Počet obětí organizace ETA a IRA za jednotlivé roky

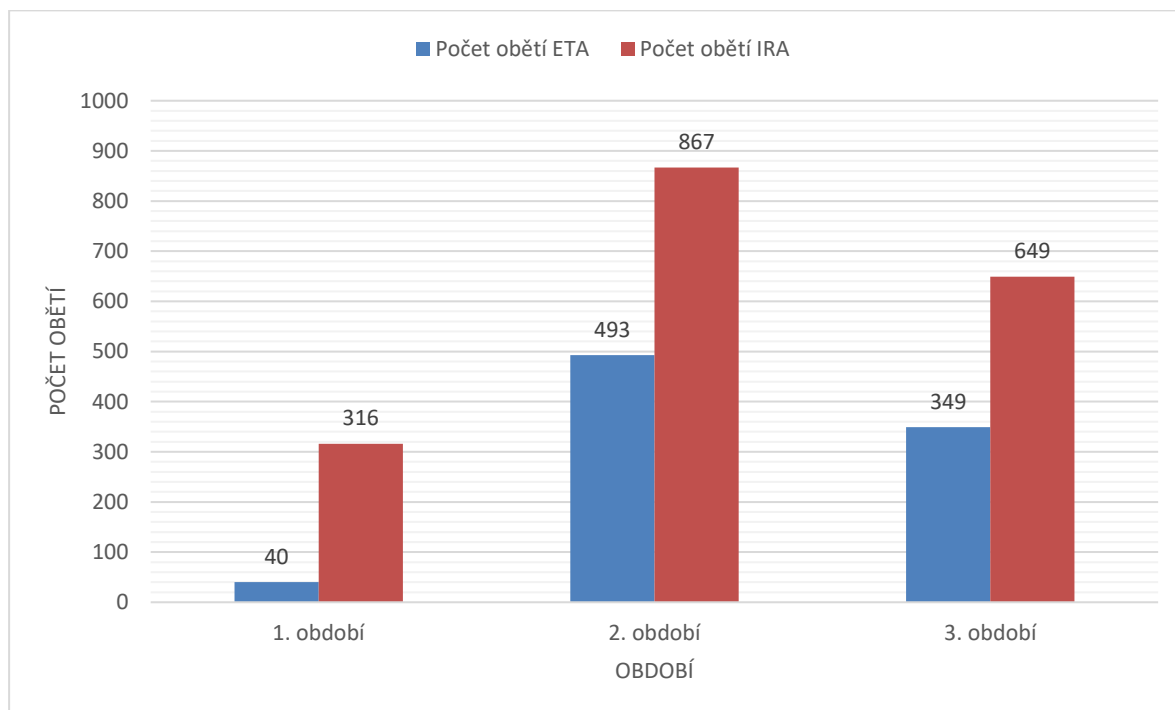

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

Na grafu 2 je znázorněn celkový počet obětí za jednotlivá období. Z grafu je prokazatelné, že v každém období má na svědomí větší počet obětí IRA než ETA. Počet mrtvých za druhé a třetí období u organizace IRA je téměř dvakrát větší než počet mrtvých u organizace ETA. Výjimkou je první období, kdy je počet obětí u organizace IRA téměř osmkrát větší. Při porovnání počtu obětí za jednotlivá období se musí brát v potaz rozdílnost v letech těchto období. Ovšem to by předpokládalo, že bude mít na svědomí větší počet obětí ETA, jelikož všechna období mají delší dobu trvání než u organizace IRA. Z tohoto grafu vyplývá, že IRA byla radikálnější a zabila více lidí než ETA. I přes to, že graf 2 zobrazuje největší počet obětí organizace ETA i IRA ve druhém období, intenzita průměrného počtu obětí za rok za jednotlivá období je odlišná. Z grafu 3 vyplývá, že největší intenzita byla v prvním období u organizace IRA. Hodnota této intenzity počtu obětí za jednotlivá období je průměrně 105,3 za rok. Největší intenzita organizace ETA je ve druhém období (průměrně 49,3 za rok), ovšem není větší než intenzita organizace IRA za druhé období (průměrně 96,3 za rok). Nejmenší hodnoty intenzity jsou v prvním období u organizace ETA (průměrně 2,5 za rok) a u organizace IRA ve třetím období (průměrně 29,5 za rok).

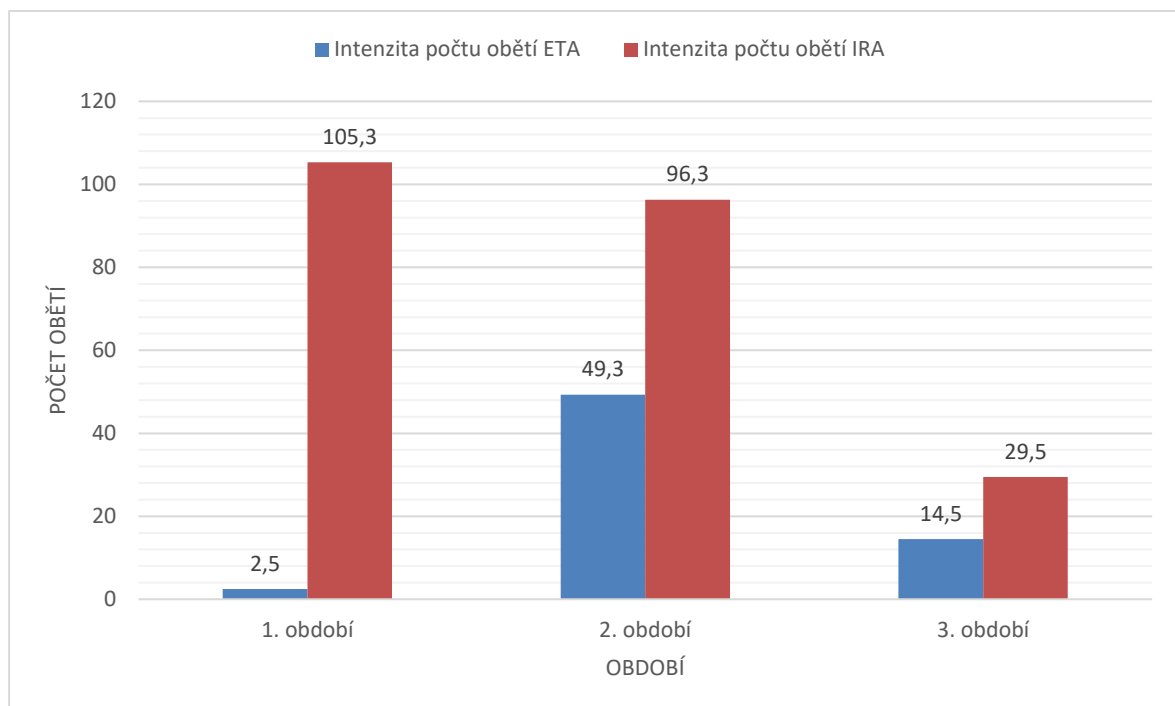

Graf 2 Počet obětí organizace ETA a IRA za jednotlivá období

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat GTD

Graf 3 Intenzita počtu obětí organizace IRA a ETA za jednotlivá období

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GTD

7 Přirazení teroristických útoků ke Kaplanově typologii

Tato kapitola se věnuje přiřazení jednotlivých útoků ke Kaplanově (1994) typologii potencionálních zón konfliktu. V jednotlivých typech potenciálních konfliktních zón byla zaznamenána následující teroristická aktivita:

1. *Oblasti obývané příslušnou etnickou skupinou*

K tomuto typu lze přiřadit všechna období u obou organizací. Převážná většina útoků organizace IRA se odehrála v Severním Irsku, v místě působnosti organizace. Důvodem směřování většiny útoků do této oblasti je především působnost státních složek v Severním Irsku, zejména britské armády, na kterou se organizace zaměřila. Organizace ETA směřovala mnoho svých útoků na všechny baskické provincie, které spadají do oblasti obývané danou skupinou. Důvod je obdobný jako u organizace IRA. ETA nesměřovala své útoky na baskickou etnickou menšinu, ale na státní složky působící v této oblasti, přičemž hlavním terčem organizace ETA byla policie. Obě organizace měly v místě své působnosti pomoc v podobě katolických (v případě IRA) a baskických (v případě ETA) občanů, kteří jim zajišťovali krytí a logistiku.

2. *Kulturní/etnické hranice mezi etnickými skupinami*

Pro přesné určení lokalizace útoků organizace ETA a IRA k této typologii by bylo nutné provést analýzu na úrovni obcí, k čemuž nebyla k dispozici detailní data, proto se lze na základě analýzy agregovaných dat vyvozovat pouze hrubě. Nicméně, obdobně jako u prvního typu lze k druhé typologii přiřadit všechna období především u organizace ETA. Ovšem oproti první typologii toto zaměření útoků není tak početné. Zejména se jedná o provincie Navarra a Álava, ve kterých se počet útoků v jednotlivých obdobích postupně zvyšoval. U Irské republikánské armády je tento typ problematický, jelikož etnické skupiny, které proti sobě vedou boj, pobývají na společném území v celém Severním Irsku. K tomuto typu, dle mého názoru lze přiřadit pouze útoky směřované např. na městské části, které byly obývané zejména protestanty. Avšak sledování směřování útoků na městské části není proveditelné v rozsahu této práce, ale bezpochyby by přineslo velmi zajímavé výsledky.

3. *Politické (např. státní či regionální) hranice*

Zasažení politických hranic je charakteristické jen pro Irskou republikánskou armádu. Její útoky byly směřovány ve všech třech obdobích na politické hranice. Převážně se jednalo o Derry, Strabane, Armagh, Fermanagh a Newry and Mourne.

4. *Symbolická místa (kulturně a historicky důležitá místa, hlavní města)*

Ve všech obdobích je patrné směřování útoků též na symbolická místa. Pověštinou se jedná o hlavní města. Irská republikánská armáda se na symbolická místa zaměřila hlavně ve druhém a třetím období. Jednalo se především o Belfast, v centru obývané oblasti, dále o Dublin, Londýn, Hampshire, či Manchester. Baskická organizace se zaměřila na symbolická města už v prvním období. Její zaměření na tyto oblasti se v dalších obdobích zvyšovalo. Město, které bylo terčem této organizace, byl Madrid, ve kterém je trend růstu počtu útoků značný. Dále se organizace zaměřila na města jako je Barcelona, Málaga a Sevilla.

5. *Oblasti střetu národních vizí (nejen etnicky promíšené oblasti)*

K této typologii nelze jednoznačně přiřadit žádné útoky, které byly organizacemi provedeny. Jedná se o jediný typ Kaplanovy typologie, který není vhodný pro popsání lokalizačních strategií teroristických organizací. Ačkoliv je do těchto specifických míst (např. části provincie Navarra) případně situován nacionalistický konflikt, nebylo prokázáno, že zde existovala souvislost s terorismem.

Vzhledem k širokému prostorovému zaměření útoků obou organizací nelze všechny činy k této typologii přiřadit. Takovým případem je směřování útoků organizace IRA, především ve druhém a třetím období, na britskou pevninu, kde organizace spáchala méně než 5 útoků v mnoha okresech. Rozložení těchto útoků je velmi rozsáhlé a lze se jen domnívat, zdali se jednalo pouze o zastrašení Velké Británie několika útoky v těchto oblastech. U organizace ETA je to podobné. Opět se ve druhém a třetím období směřování útoků rozmístilo téměř do všech provincií, a proto se lze pro tyto útoky, kterých nebylo více než 3, opět jen domnívat jako v případě IRA. Ovšem převážná většina zón se s touto typologií shoduje. Typologii tudíž lze vcelku úspěšně využít pro popsání a vysvětlení prostorových souvislostí lokalizace teroristických útoků s nacionalistickým podtextem, zároveň je však žádoucí ji doplnit a rozšířit i o další lokalizační přístupy.

Závěr

Cílem této bakalářské práce byla komparace prostorového rozložení útoků dvou nejvýznamnějších evropských teroristických organizací minulosti, ETA a IRA. Prostorová komparace byla provedena na základě mapových výstupů a následném zjištění a okomentování vzorců lokalizace činů. U obou organizací byly nalezeny některé shodné i odlišné vzorce lokalizace. Z analýzy vyplynulo, že shodným znakem bylo především rozložení značného množství svých útoků do domovské oblasti obou organizací. Dalším shodným znakem bylo směřování útoků do měst, která byla pro cílovou skupinu důležitá, zejména ve druhém a třetím stanoveném období. Ovšem byly zjištěny i odlišné znaky ve směřování útoků obou organizací. Takovým znakem byly státní hranice, na které se zaměřila pouze Irská republikánská armáda. Odlišný znak v prostorovém rozložení u organizace ETA bylo směřování útoků na hranice, které rozdělují baskické obyvatelstvo od španělského. Nicméně analýza poukázala na útoky, které se zdají být pouhým náhodným výběrem a nemohly být přiřazeny k žádné typologii. Tyto útoky by mohly být návrhem na rozšíření práce a pokračováním v analýze. K tomuto cíli byla vytvořena *hypotéza 1*, která předpokládala, že ETA po pádu frankistické diktatury posílila své útoky i mimo Baskicko. Z analýzy vyplynulo, že rozložení útoků ve druhém období je značně rozsáhlejší než v období prvním a nárůst činnosti mimo Baskicko je velmi výrazný, proto se hypotéza potvrdila.

Dalším cílem práce bylo zhodnocení směřování útoků z hlediska cílové skupiny. Z analýzy vyplynulo, že nejpočetnější cílovou skupinou se pro obě organizace stala státní složka. Fakt, že státní složka byla nejvíce zasažena je prokazatelný, ovšem každá organizace se zaměřila na jinou skupinu této složky. U Irské republikánské armády touto složkou byla armáda a u baskické organizace tím byla policie. *Hypotéza 2* předpokládá, že IRA směřovala své útoky především na státní složky a na odlišnou sociálně-náboženskou komunitu. Opět je tato hypotéza prokázána a lze konstatovat, že nejčastějším cílem této organizace byla armáda, policejní složky a protestanští věřící.

Dále bylo cílem práce znázornění celkového počtu útoků teroristické organizace ETA a IRA za jednotlivé roky a za celá období. K tomuto cíli byla vytvořena *hypotéza 3*, která předpokládá, že IRA je radikálnější, co se týče celkového počtu obětí i zaměření na státní vs. civilní infrastrukturu než ETA. Tato hypotéza je opět potvrzena, jelikož je prokazatelné, že IRA je radikálnější a má na svědomí více obětí než ETA. To se týče i zaměření na státní vs. civilní infrastrukturu, jelikož IRA má větší počet obětí např. u armády a občanů a majetku.

V neposlední řadě bylo cílem této práce vysvětlení, zda lze přiřadit jednotlivé útoky ke Kaplanově (1994) typologii potenciálních zón konfliktu, což je zároveň i poslední *hypotéza 4*. Z analýzy vyplynulo, že je možné převážnou většinu útoků k typologii přiřadit, ovšem k úplnosti této typologie by bylo zapotřebí ji rozšířit a v některých případech zkonkretizovat.

Tato poznámka zároveň dokládá, že zkoumání pravidelností a specifických v prostorové lokalizaci teroristických útoků je nosné téma, které je navzdory značné mediální pozornosti věnované terorismu, poměrně opomíjené. Detailní geografická analýza je v tomto případě důležitým nástrojem pro zjištění pravidelnosti i odlišností v lokalizačním rozhodování teroristických organizací. Dalšími výzkumnými oblastmi, pro něž může tato práce poskytnout odrazový můstek je propojení lokalizace útoků se zaměřením na cílovou skupinu a zjištění, v jakých oblastech převládala jedna cílová skupina a v jakých oblastech jiná. Další výzkumnou oblastí může být geografická mikro-analýza rozložení útoků v jednotlivých městech s důrazem na typologii objektů, na které se teroristické organizace zaměřovaly.

Seznam použité literatury a pramenů

Odborná literatura

Encyklopedie světový terorismus. Vyd. 1. Praha: Svojtka & Co., 2002. 536 s. ISBN 80-7237-340-4.

FRANK, Jan. *Konflikt v Severním Irsku*. 1. vyd. Praha: Triton, 2006. 222 s. ISBN 80-7254-735-6.

LEPIČ, M.: *Geografické a socioekonomické aspekty separatismu ve Španělsku – případová studie Katalánsko a Baskicko*. Magisterská práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK. 2012, 131 s.

MANSVELT-BECK, J. *Territory and terror: conflicting nationalisms in the Basque Country*. New York: Routledge, 2005. 263 s. ISBN 0415348145.

MOLONEY, Ed. *A secret history of the IRA*. New York: W.W. Norton, 2003. 600 s. ISBN 0393325024.

O'BRIEN, Brendan. *Dlouhý boj: IRA & Sinn Féin: od ozbrojeného boje k mírovým rozhovorům*. Přeložil Andrea POLÁČKOVÁ. Brno: Zvláštní vydání, 2003. 412 s. ISBN 80-85436-76-0.

STRMISKA, Maxmilián. *Smrtonosné vlastenectví: etnicko-politický terorismus v Baskicku a Quebecu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. 112 s. ISBN 80-210-2721-5.

VAVŘIČKA, Ondřej. *Geografické dimenze teroristických aktivit organizace ETA v Baskicku a ve Španělsku*. Bakalářská práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK. 2014, 49 s.

Články

ASAL, Victor & kol. (2014). Killing Range: Explaining Lethality Variance Within a Terrorist Organization. **2014**, 59(3), 401-427.

CUHROVÁ, Libuše. Baskicko a jeho svoboda. *Geografické rozhledy*. **1999**, 9, 6-7. ISSN: 1210-3004

KAPLAN, David H. Two nations in search of a state – Canada ambivalent spatial identities. *Annals of the association of american geographers*. **1994**, 84(4), 585-606.

OLMEDA GOMEZ, Jose. ETA Before and After the Carrero Assassination. **2011**, 10(2), 3-16.

SANCHEZ-CUENCA, Ignacio. The dynamics of nationalist terrorism: ETA and the IRA. *Terrorism and political violence*. **2007**, 19(3), 289-306.

Elektronické zdroje

BĚLKA, Michal. Ke střelbě v Dublinu se hlásí nástupci IRA. Zločinci si vyřizují účty. *iDNES.cz* [online]. 18.2.2016 [cit. 25.3.2018]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/pokracujici-ira-se-hlasi-ke-strelbe-pri-vazeni-boxeru-pou-zahranicni.aspx?c=A160208_161709_zahranicni_mlb

Basque Militant Group ETA: ‘We Really Are Sorry’. *The New York Times* [online]. 20.4.2018 [21.4.2018]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/aponline/2018/04/20/world/europe/ap-eu-spain-eta.html>

ČTK. Násilí zpět v Severním Irsku: atentát na britské vojáky. *TYDEN.cz* [online]. 8.3.2009 [cit. 14.4.2018]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/nasili-zpet-v-severnim-irsku-atentat-na-britske-vojaky_108964.html

ČTK. IRA prý zrušila své bojové jednotky. *LIDOVKY.cz* [online]. 4.10.2006 [cit. 15.4.2018]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/ira-pry-zrusila-sve-bojove-jednotky-dby-/zpravy-svet.aspx?c=A061004_200709_in_zahranici_vvr

DAT. Šéf irské Sinn Féin Gerry Adams plánuje odejít příští rok z čela strany. Česká televize [online]. 19.11.2017 [cit. 15.4.2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2307718-sef-irske-sinn-fein-gerry-adams-planuje-odejit-pristi-rok-z-cela-strany>

DAT. Severoirské usmíření pokračuje. Charles se sešel s bývalým předákem IRA. Česká televize [online]. 19.5.2015 [cit.15.4.2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1529640-severoirske-usmireni-pokracuje-charles-se-sesel-s-byvalym-predakem-ira>

DVOŘÁČEK, Marek. V Severním Irsku po 12 letech umírali britští vojáci. Útočila Pravá IRA. *iDNES.cz* [online]. 8.3.2009 [cit. 14.4.2018]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/v-severnim-irsku-po-12-letech-umirali-britsti-vojaci-utocila-prava-ira-12f-/zahranicni.aspx?c=A090308_085352_zahranicni_kot

HANZ. Krvavá neděle 1972 – masakr v Londonderry v Severním Irsku. *Armyweb* [online]. 4.2.2018 [cit. 12.3.2018]. Dostupné z: <https://www.armyweb.cz/clanek/krvava-nedele-byl-masakr-v-londonderry-v-severnim-irsku>

HLADÍKOVÁ, Lucie. Konflikt v Severním Irsku v kulturně-historických souvislostech: 6 Mírový proces. *Válka* [online]. 16.12.2010 [cit.12.4.2018]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/13881-Konflikt-v-Severnim-Irsku-v-kulturne-historickyh-souvislostech-6-Mirovy-proces>

HLADÍKOVÁ, Lucie. Konflikt v Severním Irsku v kulturně-historických souvislostech: 4 Historie konfliktu a jeho příčiny. *Válka* [online]. 16.12.2010 [cit.12.4.2018]. Dostupné z: https://www.valka.cz/13879-Konflikt-v-Severnim-Irsku-v-kulturne-historickyh-4-Historie-konfliktu-a-jeho-priciny?utm_source=valka_cz&utm_medium=article&utm_campaign=serial

HRABÁLEK, Martin. Atentáty v Madridu: Konec „mírového“ procesu? *NATOaktual* [online]. 22.1.2007 [12.4.2018]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/atentaty-v-madridu-konec-miroveho-procesu-fiy-/na_analyzy.aspx?c=A070122_131907_na_analyzy_m02

HRABICA, Pavel. ETA je beze zbraní. Vysvětlí staré vraždy? *Deník.cz* [online]. 11.4.2017 [cit. 4.3.2018]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/eta-je-beze-zbrani-vysvetli-stare-vrazdy-20170411.html

IRE. „Způsobili jsme nenapravitelné škody.“ Baskická ETA lituje stovek obětí svých útoků a žádá odpuštění. *Česká televize* [online]. 20.4.2018 [cit. 21.4.2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2455960-zpusobili-jsme-nenapravitelne-skody-baskicka-eta-lituje-stovek-obeti-svych-utoku-a-zada>

KET/HOP. Baskická ETA odhalila úkryty svých zbraní. Španělská vláda trvá na jejím rozpuštění. *Česká televize* [online]. 8.4.2017 [cit. 15.4.2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2080833-baskicka-eta-odhalila-ukryty-svych-zbrani-spanelska-vlada-trva-na-jejim-rozpusteni>

RKL. Sever Španělska zůstává navzdory teroru jedním z nejbohatších regionů. *Ihned.cz* [online]. 26.11.2001 [cit. 8.4.2018]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-10443930-sever-spanelska-zustava-navzdory-teroru-jednim-z-nejbohatsich-regionu>

Severoirský republikánský předák Adams byl propuštěn z vazby. *Česká televize* [online]. 5.5.2014 [cit. 15.4.2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1035561-severoirsky-republikansky-predak-adams-byl-propusten-z-vazby>

Teroristické organizace – 2. díl (ETA). *Šokující planeta* [online]. 4.2.2016 [cit. 2.4.2018]. Dostupné z: <http://www.sokujiciplaneta.cz/historie/sub-teroristicke-organizace--2-dil-eta>

Databáze

Global Terrorism Database. [online]. 2018. [cit.: 12.4.2018]. <http://www.start.umd.edu/gtd>

Conflict Archive on Internet. [online]. 1997 [15.4.2018]. Dostupné z: <http://cain.ulst.ac.uk/index.html>

Asociación Víctimas del Terrorismo [online]. 1987 [cit. 18.3.2018]. Dostupné z: <http://avt.org/>

DIVA-GIS. [online]. 2018 [cit. 20.3.2018]. Dostupné z: <http://www.diva-gis.org/about>

Seznam obrázků

Obrázek 1 Etno-politická kompozice Španělska a Velké Británie s hypotetickými zónami nacionalistického konfliktu	20
Obrázek 2 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1969 - 1972 ..	25
Obrázek 3 Prostorová analýza teroristických útoků organizace ETA mezi lety 1959 - 1975 ..	26
Obrázek 4 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1973 - 1982 ..	28
Obrázek 5 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1976 - 1986 ..	29
Obrázek 6 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1983 - 2005 ..	31
Obrázek 7 Prostorová analýza teroristických útoků organizace IRA mezi lety 1987 - 2011 ..	32

Seznam tabulek

Tabulka 1 Intenzita počtu útoků organizace ETA a IRA za jednotlivá období	33
Tabulka 2 Počet obětí dle zaměření na cílové skupiny či objekty organizace ETA za všechna období.....	35
Tabulka 3 Počet obětí dle zaměření na cílové skupiny organizace IRA za všechna období ...	36
Tabulka 4 Intenzita počtu obětí dle zaměření na cílové skupiny organizace ETA a IRA	38

Seznam grafů

Graf 1 Počet obětí organizace ETA a IRA za jednotlivé roky	40
Graf 2 Počet obětí organizace ETA a IRA za jednotlivá období	41
Graf 3 Intenzita počtu obětí organizace IRA a ETA za jednotlivá období	41

Seznam zkratk

ETA – Baskicko a jeho svoboda

ETAm – Baskicko a jeho svoboda – vojenská

ETApm – Baskicko a jeho svoboda – politicko-vojenská

IRA – Irská republikánská armáda

PIRA – Prozatímní Irská republikánská armáda

GTD – Globální teroristická databáze útoků

RUC – Královská ulsterská policie

UVF – Ulsterská dobrovolnická síla

PNV – Baskická národní strana

GAL – Antiteroristická osvobozenecká skupina

CAIN – Archiv konfliktů na internet

Abstrakt

AMBROSOVÁ, Adéla. *Prostorová distribuce teroristických aktivit na příkladu komparace ETA a IRA*. Plzeň, 2018. 51 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: IRA, ETA, terorismus, nacionalismus, prostorová diferenciac

Předložená práce se zabývá prostorovým rozložením lokalizace teroristických organizací ETA a IRA, které byly ve své době tvářemi baskického, respektive severoirského nacionalismu. Důraz je kladen na komparaci těchto teroristických organizací, které patřily k nejdéle aktivním teroristickým skupinám v Evropě. Pro potřeby analýzy byla doba činnosti ETA a IRA rozdělena na tři chronologicky definovaná období. Rozdělení je provedeno v souvislosti s významnými událostmi obou teroristických organizací, jako např. přechod od diktatury k demokracii nebo události zapříčiňující radikalizaci organizací. V práci byly nalezeny shodné i odlišné vzorce lokalizace útoků a tato zjištění byla vztažena k typologii potenciálních zón konfliktu. Shodným znakem je směřování útoků do domovských oblastí obou organizací nebo směřování útoků na symbolická místa důležitá pro cílovou skupinu. Ukázalo se, že detailní geografická analýza je důležitým nástrojem pro zjištění pravidelností i odlišností v lokalizačním rozhodování teroristických organizací.

Abstract

AMBROSOVÁ, Adéla. *Spatial distribution of terrorist activities: the comparison ETA and IRA*. Pilsen, 2018. 51 s. Bachelor thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: ETA, IRA, terrorism, nationalism, spatial differentiation

This thesis deals with the spatial distribution of the location of the terrorist organizations ETA and IRA, which at that time were faces of Basque and Northeast nationalist. Emphasis is placed on the comparison of these terrorist organizations, which belonged to the longest active terrorist groups in Europe. For analysis purposes, ETA and IRA were divided into three chronologically defined periods. The division is carried out in connection with the major events of both terrorist organizations, such as the transition from dictatorship to democracy or event causing radicalization of organizations. In this thesis, identical and different patterns of attack localization were found and these findings were related to the typology of potential conflict zones. The coincident pattern is to heading attacks to the home areas of both organizations or heading attacks on symbolic places that are important for the target group. It turned out that detailed geographic analysis is an important tool for detecting both regularities and differences in the localization decision-making of terrorist organizations.